

29.3.2007

PIR-2006-R-4-53

Parkanon Voima Oy
Eino Salmelaisenkatu 23
39500 IKAALINEN

Viite / Hänvisning

Arviointiselostus 1.12.2006

Asia / Ärende

LAUSUNTO PARKANON VOIMA OY:N PARKANON VOIMALAITOKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Parkanon Voima Oy on toimittanut 1.12.2006 Pirkanmaan ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiselostuksen Parkanon voimalaitoksesta (YVA–selostus).

Pirkanmaan ympäristökeskus on ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA–menettelyn) **yhteysviranomainen**.

Hankkeesta vastaava on Parkanon Voima Oy. YVA–selostuksen on laatinut Parkanon Voima Oy:n toimeksiannosta ÄF-Enprima Oy.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun asetuksen 6 § jätehuoltokohdan 11a perusteella suunniteltavaan ongelmajätettä energiana hyödyntävään laitokseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Arviointimenettely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa käsiteltiin arviointiohjelmaa, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointisuunnitelma sisälsi myös suunnitelman siitä, miten yleisön osallistuminen arviointimenettelyyn järjestettiin. Yhteysviranomainen antoi 7.4.2006 hankkeesta vastaavalle arviointiohjelmasta lausunnon, joka sisälsi myös yhteenvedon muiden viranomaisten lausunnoista ja yleisön mielipiteistä.

Toisessa vaiheessa hankkeesta vastaava kokosi arvioinneista arviointiselostuksen, joka tuli laatia arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen ohjelmasta antaman lausunnon perusteella. Arviointimenettely päättyy tähän yhteysviranomaisen lausuntoon arviointiselostuksesta. Lausunto ei ole kuitenkaan päätös hankkeesta, joten lausunnosta ei voi tehdä valitusta. Hankkeesta vastaavan on liitettävä yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksen kanssa hankkeen lupa- tai hyväksymismenettelyjen hakemuksiin.

Arvioitava hanke ja sen vaihtoehdot

Voimalaitoshankkeen tarkoitus on tuottaa sähköä ja kaukolämpöä polttamalla laitoksessa kyllästettyä ja muuta kierrätyskelpoista puuta sekä paikallisesti tuotettua metsähaketta ja ruokohelpeä. Lämpölaitoksen on tarkoitus korvata nykyinen purettava lämpökeskus.

Hankkeesta vastaava lisäsi arviointiohjelmasta saadun palautteen perusteella uuden, vaihtoehdoisen sijaintipaikan Parkanossa, ja arvioi siten kolmea hankevaihtoehtoa:

Vaihtoehto 1: kyllästettyä puuta, muuta kierrätyskelpoista puuta sekä ruokohelpeä ja metsähaketta polttava 14 MW:n voimalaitos ja öljykäyttöinen 8 MW:n varakattilalaitos. Poltto-tekniikka on arina- tai leijukerroskattila. Savukaasupuhdistusmenetelmä on puolikuiva menetelmä (reaktorissa kalkkimaito/-hydroksidi ja aktiivihili) ja letkusuodin. Polttoaineen murskaus ja mahdollinen varastointi sijaitsee sisätiloissa. Sijoituspaikka on Pahkalan asuinalueen länsipuolella. Nykyinen keskustassa sijaitseva 4 MW:n lämpölaitos puretaan.

Vaihtoehto 2: voimalaitos kuten vaihtoehdossa 1, mutta sijoituspaikka Pentin asutusalueen pohjoispuolella.

Nollavaihtoehdot: uusi jyrshinturvetta käyttävä 10 MW:n lämpölaitos ja öljykäyttöinen 8 MW:n varakattilalaitos a) Pahkalan tai b) Pentin alueelle. Lämpölaitos toimii leijukerrostekniikalla ja savukaasut puhdistetaan sähkösuodattimella. Nykyinen keskustassa sijaitseva 4 MW:n lämpölaitos puretaan.

Menettelyn yhdistämien muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Pahkalan alueelle on hyväksytty vuonna 2006 ns. Teollisuuden Parkin asemakaava, jossa myös Pahkalan hankealue (4,4 ha) oli alkuvaiheessa mukana. Voimalaitoksen asemakaavan käsittely erotettiin kaavan ehdotusvaiheessa muusta kaava-alueesta omaksi hankkeekseen. Hankealuetta koskeva asemakaavan luonnos on ollut nähtävillä samanaikaisesti YVA-ohjelman kanssa.

YVA-selostuksen valmistumisen ja kuulutusajan jälkeen Parkanon kaupunginhallitus on tehnyt 5.2.2007 päätöksen, että Parkanon Voima Oy:n esittämää asemakaavan muutoksen laadintaa voimalaitosta varten Pentin alueella ei aloiteta. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että kyllästettyä puuta polttavaa voimalaitosta ei kaavoiteta muuhunkaan paikkaan Parkanossa, ja siten asemakaavoitusta ei ole jatkettu kummassakaan sijoituspaikassa.

Hankkeesta vastaava ei ole hakenut ympäristölupaa Pirkanmaan ympäristökeskukselta arviointimenettelyn aikana.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Voimalaitoksen ja lämpölaitoksen luvan tarvetta on arviointiselostuksessa tarkasteltu kattavammin voimalaitoksen kuin lämpökeskuksen osalta kohdassa 7.3, 7.4, 9.2. Selostuksen eri kohdissa löytyy kuitenkin maininnat, että nollavaihtoehdon mukainen lämpölaitos ei edellytä YVA-menettelyä, ja että Pentin alueen kaava mahdollistaa sellaisenaan lämpökeskuksen rakentamisen. Pahkalan alueen osalta lämpökeskuksen sijoittaminen edellyttää alueella vireillä olevan asemakaavan hyväksymistä. Vasta vertailutaulukko 13.3. sisältää selkeästi tiedon lämpökeskuksenkin edellyttämästä asemakaavamuutoksesta Pahkalassa.

Arviointiselostuksessa on todettu hankkeen vaatimat maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaiset luvat ja hyväksymispäätökset. Parkanon kaupunginhallituksen on tehnyt edellä mainitun kielteisen päätöksen voimalaitoksen edellyttämän asemakaavan laatimisesta.

Sekä voimalaitos että lämpölaitos vaativat ympäristöluvan ympäristönsuojeluasetuksen 1 § 3b –kohdan mukaan, kun kyseessä on öljyä, puuta tai muuta kiinteää poltettavaa ainetta käyttävä laitos, jonka suurin polttoaineteho on yli 5 megawattia. Voimalaitokseen sovelletaan lisäksi saman asetuksen 1 § 13c–kohdan mukaan kyllästetyn puujätteen polttamisesta annettua valtioneuvoston asetusta (362/2003).

Vesihuoltolain mukaan myös hulevesien johtaminen jäteveden puhdistamolle edellyttää sopimusta sen lisäksi, että jätevesien johtamisesta on sovittava erityisessä ympäristönsuojeluasetuksen mukaisessa neuvottelumenettelyssä.

Ennen uusien katuliittymien rakentamista maanteille on haettava liittymäluvat tiepiiristä.

ARVIOINNISTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

YVA –selostuksesta kuulutettiin virallisilla ilmoitustauluilla Parkanossa ja Ikaalisissa sekä Ylä-Satakunta –lehdessä, Pohjois-Satakunta -lehdessä ja Aamulehdessä. YVA –selostus oli yleisön nähtävillä 15.12.2006 – 2.2.2007 Parkanon kaupungin palvelupisteessä ja kaupunginkirjastossa, Ikaalisten kaupungintalossa ja Tevaniemen kirjastossa sekä Tampereella Pirkanmaan ympäristökeskuksessa. YVA –selostuksesta oli kaikille avoin yleisötilaisuus tiistaina 12. joulukuuta 2006 klo 18.30 – 22.15. Parkanon Käenkoskikeskuksessa. Tilaisuuteen osallistui noin 200 henkilöä. Hankkeen seurantaryhmä kokoontui arviointiselostusvaiheen aikana 20.6.2006 ja 7.11.2006. Kaikki muistiot tilaisuuksista ovat luettavissa ympäristökeskuksen internetsivuilla, ja sivulle on linkki Parkanon kaupungin sivulta.

Ylä-Satakunta-lehdessä on julkaistu yhteysviranomaisen lehdistötiedotteet, runsaasti kaupunkilaisten mielipidekirjoituksia, ja hankkeesta vastaavan on osallistunut lehtikirjoitteluun artikkeleillaan. Hanke on saanut julkisuutta muissakin tiedotusvälineissä. Lisäksi hankkeesta vastaava avasi ohjelmavaiheessa internetsivuilleen kysymys-vastaus –palstan.

ARVIOINNISTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Arviointiselostuksesta pyydettiin lausunnot seuraavilta viranomaisilta ja paikallisilta tahoilta mukaan lukien seurantaryhmä: Parkanon kaupunki, Ikaalisten kaupunki, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus, Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus, kalatalousyksikkö, Tiehallinto, Hämeen tiepiiri, Länsi-Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveystoimisto (Tre ja Jkl), Tampereen aluepelastuslaitos, Luoteis-Pirkanmaan toimialue, Pirkanmaan Maakuntamuseo, kulttuuriympäristöyksikkö, Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri, Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys, Pirkanmaan Metsäkeskus, Metsäntutkimuslaitos, Parkanon toimintayksikkö, Metsänhoitoyhdistys Kihniö-Parkano, MTK-Pirkanmaa, Lapinnevan Kyläyhdistys ry, Pahkalan asukkaiden yhdistys ry, Parkanon kalastusalue, Lounais-Suomen ympäristökeskus ja Länsi-Suomen ympäristökeskus.

Yhteysviranomainen on laatinut yhteenvedon lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Pirkanmaan ympäristökeskuksen arkistossa ja kopiot lähetetään hankkeesta vastaavalle.

Parkanon kaupunginhallitus. Ympäristölautakunnan ehdotus kaupunginhallitukselle 20.4.2006 oli, että Pentin voimassa olevan asemakaavan mukaiselle alueelle laadittaisiin asemakaavan muutos siten, että suunnitellun voimalaitoksen polttoaineksi käytetään biopolttoainetta. Kaupunginhallitus päätti jäädä odottamaan YVA-selostuksen valmistumista ja päätti 5.2.2007 YVA-selostuksen kuulutusajan päätyttyä, että Pentin alueen asemakaavan muutosta ei aloiteta ja että kyllästettyä puuta polttavaa voimalaitosta ei kaavoiteta muuallekaan Parkanossa.

Parkanon kaupunki, tekninen osasto. Kuvaus mahdollisten onnettomuuksien vaikutuksista alueella puuttuu kokonaan, samoin selvitys pienten pitoisuuksien pitkäaikaisvaikutuksista. Myös esimerkit vastaavista laitoksista puuttuvat selostuksesta. Selostuksessa mainitaan, että Euroopassa ei ole yhtään pelkästään kyllästettyä puuta polttavaa laitosta. Syntyvien jäte-, jäähdytys- ja hulevesien määrä ja laatu sekä esikäsittely on arvioitu riittäväällä tasolla hankkeen tässä vaiheessa. Voimalaitosalueen liikenne saattaa aiheuttaa haittaa erityisesti yöaikaan, mikä tulee arvioida ja arviointiselostuksessa. Selostuksen mukaan melun ohjearvot eivät ylitä häiriintyvissä kohteissa. Tässä tulee tarkoittaa sekä puistoaluetta että asutusta. Melun mallinnus on perusteltua toteuttaa vasta hankkeen edetessä. Asemaseudun jättämisestä arvioinnin ulkopuolelle ja turpeen valinnasta polttoaineeksi olisi kaivattu lisää perusteita kuin mitä selostuksessa esitetään.

Kokonaisuudessaan laadittu arviointiselostus ei pysty vakuuttamaan Parkanon kaupunkia hankkeen turvallisuudesta ja kannattavuudesta.

Parkanon kaupunki, terveysvalvonta ja ympäristönsuojelu. Arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu hankkeen toteuttamatta jättämistä täysin tasapuolisesti muihin vaihtoehtoihin nähden. 0-vaihtoehtoon kuvaus on puutteellinen. Tätä vaihtoehtoa ei ole käsitelty samassa laajuudessa vaihtoehtojen 1 ja 2 kanssa. mm. prosessikuvauksen, polttotekniikan, polttoaineiden hankinnan ja käsittelyn, kemikaalien käytön, savukaasupäästöjen vähentämisen, syntyvien jätteiden, vesihuollon, kuljetusten sekä melun ja hajun osalta.

Selostus ei ota huomioon olemassa olevaa ilmanlaatua eikä siten osoita hankkeen toteuttamisen jälkeistä tilannetta Parkanossa rikkidioksidin, typenoksidien, kloorivedyn, raskasmetallien, dioksiinien, furaanien ja hiukkasten pitoisuuksista. Voimalaitoksen aiheuttamien melutasojen mallinnusta ei ole tehty. Melutilanteen muutoksen esittäminen karttapohjalla olisi ollut havainnollistava. Selostuksen päästövertailuissa olisi voinut selkeyden vuoksi olla mukana vain lämmöntuotannon tarvetta vastaava laitos. Vaikutusten vertailu nykytilaan on jäänyt vähäiseksi. Selostuksessa vaikutuksia on vertailtu lähinnä raja- ja ohjearvoihin.

Selostuksesta puuttuu varsinainen sosiaalisten vaikutusten arviointi. Sosiaalisten vaikutusten seuranta ei kuulu ympäristölupamenettelyyn. Selostuksessa onkin esitetty, että voimalaitoksen ympäristön asukkaisiin pidetään säännöllisesti yhteyttä asukastyytyväisyyskyselyllä.

Pahkalan liito-oravahavaintoa ei ole mainittu nykytilan kuvauksessa.

Jos arviointiselostuksessa esitetyt toimenpiteet tehdään, voidaan niiden arvioida vähentävän laitoksen ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Arviointiselostusraportti on jäsennelty. Siinä on käytetty havainnollisia kuvia ja taulukoita vaikutusten selvittämiseksi. Termejä on selvitetty sanastossa. Tiivistelmästä saa kokonaiskuvan hankkeesta, arvioiduista vaihtoehtoista ja niiden vaikutuksista.

Kaavatalo Kivatekno Oy antaa asiasta lausunnon kaavan laatijan näkökulmasta. Aseman seutu on jätetty selostuksen mukaan tarkasteltavien sijoituspaikkavaihtoehtojen ulkopuolelle kunnallistekniikan verkoston ja olemassa olevan kaukolämpöverkoston etäisen sijainnin vuoksi. Muiden vaihtoehtojen sijoituspaikkojen harkinnasta ei ole mainintaa. Eri vaihtoehtojen vertailua olisimme kaivanneet selostukseen enemmän. Pentin hankevaihtoehtoon kohdalla on selostuksessa todettu, että nykyinen asemakaava sallii turvetta polttavan lämpölaitoksen sijoittamisen alueelle. Alueen asemakaavassa alue on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T) ilman lisämääräyksiä.

Pahkalan hankevaihtoehtoa koskeva asemakaavan muutosluonnos oli virallisesti nähtävillä YVA-ohjelman kanssa samanaikaisesti. YVA-ohjelman painamisen jälkeen virallisesti nähtäville asetettavaan kaavaluonnokseen lisättiin vielä suojaviheralue lähimmäksi voimalaitosta. Selostuksen kuvaan 9.3 on jäänyt vanha kaavaluonnos.

Mahdollinen melun mallinnus on esitetty toteutettavaksi vasta hankkeen edetessä, kun laitteisto varmistuu. Melua aiheuttavat toiminnot on esitetty toteutettavaksi äänieristetyissä sisätiloissa ja tarvittaessa on suunniteltu myös tärinän vaimennusta erityisin pohjaratkaisuin. Kuljetuksista ja työpaikkaliikenteestä ei ole arvioitu aiheutuvan merkittävää meluvaikutusta ja valtioneuvoston asettamien melutason ohjearvojen on arvioitu kokonaisuudessaan alittuvan. Voimalaitosalueen sisäisestä liikenteestä lähialueelle aiheutuva (erityisesti yöaikainen) melu tulee myös huomioida meluvaikutusta arvioitaessa.

Selostuksessa on todettu, että alueella ei ole tiedossa olevia uhanalaisia lajeja, mutta varsinaisen voimalaitosalueen ulkopuolella, Pori-Haapamäki radan itäpuolella on havaittu liito-orava alueen asemakaavoituksen yhteydessä. Se olisi hyvä huomioida myös YVA-selostuksessa, sillä alue sijaitsee alle 1 km etäisyydellä voimalaitoksesta. Arviointiselostus tuo hyvän lisän kaavoituksen vaikutusten arviointiin.

Ikaalisten kaupunginhallitus ympäristölautakunnan ehdotuksen mukaisesti. Selostuksesta ei ole esitetty yksiselitteistä selvitystä siitä, kuinka paljon toiminnasta aiheutuvat päästöt lisäävät vaikutusalueella kuormitusta verrattuna nykytilanteeseen. Päästöjä näyttää kuitenkin syntyvän siinä määrin, että alueellinen kuormitus kasvaa. Näin ollen ei voida todeta, että hankkeella ei olisi vaikutuksia vesistöön, luontoon tai muuhun ympäristöön.

Vaikutuksia tuleekin tarkastella kattavammin, huomioiden haitallisten aineiden kokonaisvaikutukset ja kertyminen ekosysteemeissä. Kummassakin vaihtoehtoisessa sijoituspaikassa päästöt leviävät myös vesistöön ja siten vaikuttavat vesieliöstöön. Erityisesti tulee huomioida raskasmetallien, dioksiinien ja furaanien vaikutukset.

Selostuksesta ei käy ilmi, miten tasausaltaan veden laatua tutkitaan tai miten käytännössä vesien käsittely hoidetaan ennen vesien johtamista sadevesiviemäriin. Onnettomuustilanteessa vesimäärät kasvavat huomattavasti ja mahdolliseen sammutukseen käytetään sammutusvaahtoa, mikä tulee ottaa huomioon altaan mitoituksessa ja myös sammutusvesien ja kemikaalien ympäristöhaitat mukaan lukien haitat jätevedenpuhdistamon bakteerikannalle ja puhdistusprosessin tehokkuudelle.

Pirkanmaan liitto. Maakuntakaavassa ei ole erikseen osoitettu aluevarauksia uusille voimalaitoksille. Maakuntakaavaprosessin aikataulussa ei ole ollut mahdollista tehdä riittäviä taustaselvityksiä uusien yksittäisten voimalaitosten sijoituspaikkojen osoittamiseen maakuntakaavassa. Kaavan valmisteluprosessin aikana ei nyt vireillä oleva Parkanon hanke ollut millään tavalla tiedossa.

Liitto toteaa hankkeen suhteesta eri suunnitelmiin ja ohjelmiin, että lähtökohdiltaan hanke toteuttaa maakuntakaavassa esitettyjä tavoitteita jätehuollon edelleen kehittämisestä ja jätteiden hyödyntämisestä, lisää lämmön ja sähkön yhteistuotantoa sekä vähentää tuontipolttoaineiden käyttöä vastaten valtakunnallista energiapolitiikkaa ja maakuntavaltuuston hyväksymän maakuntasuunnitelman periaatteita.

Liitto toteaa arviointiselostuksesta mm., että tuhkan laadulla ja loppukäsittelyllä lienee eroja eri vaihtoehtoissa, mikä tulisi käsitellä tarkemmin. Jos tarkemmat tiedot tuhkan sijoittamisen sijainnista on tiedossa, se tulee ottaa mukaan vertailuun.

Vaikutusarvioinnin yhteenvedon mukaan kaikki vaihtoehdot ovat osoittautuneet ympäristövaikutusten kannalta toteuttamiskelpoisiksi eikä vaihtoehtojen keskinäisillä eroilla ole ylikunnallisia vaikutuksia. Lopullinen päätös hankkeen jatkosta ja valittavasta sijoituspaikasta on kunnallisen päätöksenteon piiriin kuuluva kysymys.

Pirkanmaan liiton mukaan arviointiselostus antaa lausunnossa esitetyin täydennyksin hyvät tiedot hankkeen ympäristövaikutuksista jatkosuunnittelun ja päätöksenteon taustaksi.

Tiehallinto, Hämeen tiepiiri. Tiehallinnon Hämeen tiepiiri katsoo, että arviointiselostuksen liikennettä ja liikenteen ympäristövaikutuksia koskeva arviointi on tyydyttävä, kun vaikutuksia peilataan hankkeen synnyttämän liikenteen määrään. Nykyisin käytössä olevan voimalan aiheuttaman liikennöinnin poistuminen Parkanon keskustasta tulee kuitenkin todennäköisesti vähentämään haittavaikutuksia keskustassa. Voimalaitoksen sijoituspaikkavaihtoehtoilla ei tiepiirin kannalta katsoen ole merkittävää eroa. Mikäli voimalaitos päätetään sijoittaa Pentin alueelle, on sijoituspaikkavaihtoehdon paikallisia vaikutuksia liikenteeseen ja tienpitoon tarpeen tarkastella tarkemmin alueen asemakaavan muutosprosessin yhteydessä. Tiepiiri toteaa vielä, että ennen uusien katuliittymien rakentamista maanteille on haettava liittymäluvat Hämeen tiepiiristä.

Hämeen tiepiiri huomauttaa kuitenkin, että raskaan liikenteen lisääntyminen heikentää etenkin kevyen liikenteen koettua turvallisuutta voimalan uusien sijoituspaikkojen läheisyydessä. Luoteis-Pirkanmaan liikenneturvallisuussuunnitelmassa on todettu kevyen liikenteen turvallisuuden kannalta riskikohteiksi mm. maantie 274, jolle on olemassa kevyen liikenteen väylän tarve keskustasta Vuorijoelle saakka. Kevyen liikenteen väylän tarve on myös valtatie 23 varrelle valtatieltä 3 Vatusentielle saakka. Valtatie 3 Tampere-Vaasa -kehittämissuunnitelmassa on yhdeksi onnettomuusriskiä vähentäväksi toimenpiteeksi esitetty maantien 274 (Karviantie) liittymän parantamista. Lähivuosina hankkeiden toteuttaminen ei ole perustienpidon määrärahoihin mahdollista.

Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus. Arviointiselostuksessa on selostettu riittävän monipuolisesti tarkasteltavaa hanketta ja kohdealueen luonnonoloja. Kalatalouden osalta hankkeella ei ole ennakolta arvioiden merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Lounais-Suomen ympäristökeskuksella ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Länsi-Suomen ympäristökeskus lausuu, että raaka-aineiden hankinnalla tai niiden kuljetuksilla ei todennäköisesti ole merkittäviä vaikutuksia Länsi-Suomen ympäristökeskuksen alueella, ja että arviointi selostuksen mukaan yleensäkin hankkeen päästöjen ja muiden haitallisten vaikutusten on arvioitu olevan pieniä erityisesti etäämpänä hankkeesta.

Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry. (alkuperäinen 4 sivua) lausuu arviointiselostukseen ja muuhun käsillä olleeseen tausta-aineistoon perustuen, että yhteysviranomaisen ei tule hyväksyä hankkeen YVA-selostusta. Nollavaihtoehtoksi luonnonsuojelupiiri esittää kotimaisiin uusiutuviin biopolttoaineisiin perustuvaa energiantuotantoa ja että energiahankkeet ja ongelmajätteen poltto on arvioitava eri kriteerein, koska toisaalta on kyse 1) paikallisesta energiantuotannosta, mutta ennen kaikkea 2) valtakunnallisesti merkittävästä ongelmajätteen polttohankkeesta. Yhdistys toteaa, että energiantuotantovaihtoehdossa olisi tullut tarkastella laitoksen polttoaine- ja sijoituspaikkavaihtoehtoja; jätteenpolttovaihtoehdossa olisi hanketta verrattu kestopuujätteen käsittelyyn muualla, esimerkiksi Ekokemillä Riihimäellä tapahtuvaan polttoon.

Luonnonsuojelupiiri epäilee, että hankkeesta vastaavan energiantuotannon asiantuntemus ei ole riittävää kestopuun polton ympäristövaikutusten arviointiin, sillä kestopuun poltosta nyt kaavaillussa mitassa ei ole kokemuksia.

Ongelmajätteen poltto eri asia kuin yhdyskuntajätteen poltto, ja siten jätteenpolttoasetus ei siksi ole kaikilta osin soveltamiskelpoinen. Polttoainetta ei voida pitää tasalaatuisena eikä satunnaista kuormien testausta riittävänä kontrollointina. Sekapoltto moninkertaistaa myrkyllisen lisää ongelmajätteeksi luokiteltavan tuhkan määrää ja kasvattaa tuhkan käsittelykapasiteetin tarvetta. Selostuksessa on kerrottava miten tuhka tullaan käsittelemään ja otettava huomioon tuhkan kuljetusten ympäristövaikutukset. Ongelmajätteen tuhkan käyttöä maanrakennuksessa luonnonsuojelupiiri ei pidä mahdollisena.

Yhdistyksen mielestä mielipidekirjoittelu paikallislehdessä on ollut asiallista, mutta hankkeesta vastaava ei ole vastannut huolestuneiden kansalaisten kysymyksiin. Yhdistys kertoo, että parkanolaisten kansalaisaktiivien joukko on kerännyt luotettavinta ja monipuolisinta tietoa koepoltoista, kansainvälisistä tutkimuksista koskien kestopuun polttoa, savukaasujen käsittelyä ja terveysvaikutuksia ym. hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja kehottaa yhteysviranomaista vierailemaan parkanolaisten blogisivuilla:

<http://yvaparkano.blogspot.com/>. Yhdistyksen johtopäätös on esitetyn tiedon pohjalta kiistaton: hankkeen ympäristövaikutusten arviointi on riittämätöntä eikä hanketta tule suunnitellussa muodossa toteuttaa. Yhdistys odottaa, että yhteysviranomainen antaa paikalliselle asiatuntemukselle painoarvoa ratkaisuaan tehdessään.

Yhdistys toteaa vaikutusten merkittävydestä: Raja-arvot eivät edusta lopullista viisautta päästöjen vaikutuksista. Raja-arvoihin vetoaminen ei korvaa todellisten ympäristövaikutusten arviointia. Esitetty päästöjen leviämismallikin perustuu oletettuihin raja-arvoihin, ei laskennallisiin tai koepoltoissa saatuihin todellisiin päästöihin. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tehdä varovaisuusperiaatetta noudattaen, eli laatia suunnitelmat pahimman mahdolliset tilanteen varalta. Ohjearvot on laadittu tämänhetkisen tietämyksen perusteella, mutta tietoa esimerkiksi eri yhdisteiden pitkäaikaisen altistuksen vaikutuksista ei vielä ole. Lakien ja raja-arvojen taakse piiloutuminen torpedoi tehokkaasti arvokeskustelun aiheesta.

Yhdistys painottaa, että on arvioitava kaikkia merkittäviä ympäristövaikutuksia eikä vain keskusteluun nousseita vaikutuksia.

Luonnonsuojelupiiri lausuu, että tekniset ratkaisut tehtävä ennen kuin vaikutuksia voidaan arvioida. Ratkaisua polttotekniikasta ei vielä ole tehty, joten YVA -selostuksessa esitellään yleispiirteisesti arina- ja leijukerrospolttoa. Laitoksen ympäristövaikutuksia on toisin sanoen tässä vaiheessa mahdotonta arvioida, kun ei ole tiedossa minkälainen laitos tul-taisiin toteuttamaan. Sama koskee myös savukaasujen puhdistusmenetelmiä. Kansalaisten on hankala arvioida ympäristövaikutuksia kun laitteistoista on vasta pyydetty alustavat tarjoukset, eikä laitteita ole valittu. Parkanolaiset ovat esittäneet huolensa erityisesti arseenin talteen saamisesta savukaasupäästöistä, sillä tutkimustieto viittaa siihen että arseenia ei saada tehokkaasti talteen tavanomaisilla savukaasujen puhdistusmenetelmillä. Ilmanlaadun suhteen ei selostuksessa ole vertailua nykytilaan, mikä olisi asukkaiden kannalta merkityksellinen tieto. Onnettomuustilanteiden riskinarviointi on selostuksessa kokonaan tekemättä.

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry. (3,5 s.) YVA-menettely on ainoa työkalu, jonka avulla kansalaiset voivat pyrkiä vaikuttamaan asuinpaikkansa ympäristökysymyksiin. Ympäristöyhdistyksen mielestä arviointiselostusta ei missään tapauksessa saa viedä ympäristölupakäsittelyyn ilman puutteellisuuksien perusteellista korjaamista. Ohjelmavaiheessa tunnistetut puutteellisesti käsitellyt yksityiskohdat on arviointiselostuksessa jätetty osittain tai kokonaan huomioimatta.

Ympäristöyhdistys ei pidä riittävänä perusteluna paikallisesti tärkeän biopolttoaineen poisjättämiselle vaihtoehdoista, että biopolttoainelaitosta pidetään kannattamattomana.

Ympäristöyhdistyksen mielestä on käsittämätöntä pitää mittavan valtakunnallisen jäteongelman YVA-käsittelyssä vaihtoehtona turpeen polttoa pienen maaseutupaikkakunnan pienessä kaukolämpökattilassa. Vaihtoehtotarkastelu on mielestämme ympäristövaikutusten arviointia koskevan lain hengen vastainen ja yhteysviranomaisen tulisi tähän puuttua muutoinkin kuin vain suosittelemalla lisäyksiä. Yhdistyksen mielestä voimalaitostuhkan käsittely olisi tullut sisällyttää YVA-menettelyyn. Prosessikuvauksessa tekniikoiden soveltuvuuden analyysi on tässä tapauksessa erityisen tärkeää, sillä missään mainituista arviointiselostuksissa mainituissa vertailuasikirjoista ei puhuta kyllästetyn puun polton edellyttämistä erityisvaatimuksista. Kappaleessa 4.7.1 kuvaillaan lyhyesti ja hyvin epätarkasti muutamalla lauseella savukaasujen kemiallista käsittelyä, jossa kalkilla ja aktiivihieillä sidotaan kaasumaiset komponentit kiinteään olomuotoon hiukkaserottimilla suodatettaviksi. Tähän liittyy hankkeen kenties suurin epävarmuus. Asiantuntijoiden näkemykset siitä, miten kaasumainen arseeni saadaan esitetyn polttoprosessin lämpötiloissa sidottua ja erotettua, ovat kovin ristiriitaisia. Epävarmuutta osoittaa, että asiantuntijat eivät päässeet yksimielisyyteen arseenin suodatuksen toimivuudesta YVA-selostuksen julkistamistilaisuudessa. Savukaasujen suodatusprosessit tulee kirjata yksityiskohtaisesti arviointiselostukseen, jotta niitä voidaan julkisesti ja puolueettomasti arvioida eri asiantuntijoiden voimin ennen mahdollisen ympäristöluvan myöntämistä. Tässä yhteydessä on myös välttämätöntä julkaista perusteellisesti ne käytännön polttokokeet ja tutkimustulokset, joita nyt esiteltävässä laitossuunnittelussa käytetään referensseinä. Vetoamme tältä osin lakiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä, jonka mukaan arviointiselostuksessa on esitettävä tarpeellisessa määrin arvioinnissa käytetty keskeinen aineisto (10 §).

Yhdistys ehdottaa jätteenpolttoasetuksen minimivaatimukset ylittäviä seurantoja raskasmetallipäästöille, koska ongelmallisimpien päästöjen kuten arseenin, muiden raskasmetallien, dioksiinien ja furaanin mittaamiseen ei ole olemassa jatkuvatoimisesti ja automaattisesti mittaavia järjestelmiä ja ilman laadun ja laskeuman seurantajärjestelmän perustamista, mihin Parkanon Voima Oy ilmaisee arviointiselostuksessaan halukkuutensa.

Pirkanmaan maakuntamuseo. Muinaismuistolaila rauhoitetut kiinteät muinaisjäänneksien on otettu riittävästi huomioon selostuksessa. Voimalaitoksen vaihtoehtoisilla sijoituspaikoilla ei tunneta kiinteitä muinaisjäänneksiä.

Tampereen aluepelastuslaitos, Luoteis-Pirkanmaan toimialue. Aluepelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Pahkalan asukkaiden yhdistys ry (4 s.) ei hyväksy VE1 eikä VE0 mukaista lämpö- tai voimalaitosta esitetyille sijoituspaikalle Pahkalan alueelle. Arviointiselostus ei anna riittävästi tietoa eikä vastaa arviointiohjelman kysymyksiin mm. hankkeen turvallisuudesta ja vaikutuksista asuinympäristöön. Arviointiselostusta ei tule hyväksyä.

Koska alkuperäinen lähtökohta on kaukolämmön turvaaminen, ei ole mitään syytä jättää pois biovoimalaitosta vertailuvaihtoehdoista ja muita kuin turvetta biopolttoaineena. Sijoituspaikkavaihtoehtoja ei ole myöskään pätevästi perusteltu kuten asemanseudusta luopumista. Sijoittamista kauemmas asutuksesta ei ole arvioitu oikeasti lainkaan. Sähköntuotannon voimalaitos tulisi lisätä vaihtoehtoihin. Voimalaitostuhkan käsittelyongelma kuuluu arviointimenettelyyn.

Laitoksen tekniset valinnat ovat edelleen avoinna. Polttotekniikkaa ja suodatusta, sekä niiden soveltuvuutta valittuun laitekokonaisuuteen ja polttoaineeseen eikä epävarmuustekijöitä ja häiriötilanteita ole tarkasteltu. Laki- tai asetustekstin lainaus sekä alustavat tarjouskyselyt laitetoimittajilta eivät riitä selvitykseksi savukaasupäästöjen käsittelystä.

Riski- ja epävarmuustekijät tulee tarkastella mahdollisimman laajasti, koska vastaavaa laitosta ei ole käytössä muualla. Polttoaineen tasalaatuisuuden varmistus sekä arseenin ja muiden raskasmetallien virrat ja niiden terveyshaitat on sivuutettu arviointiselostuksessa.

Pahkalassa on 500 metrin säteellä yli 50 asuintaloa. Murskaus on kuvattu liian suppeasti sen laajuuden ja polttoaineen laatuun nähden. Rakennusten ja sisäisen liikenteen melun- torjuntaa on käsitelty liian vähän. Valohaittoja asutukselle ei ole käsitelty. Pahkalan puusto on harvennettu, mikä mahdollistaa voimalaitoksen näkymisen asuinalueella. Pahkalassa ei ole kaupungin hulevesijärjestelmää, ja normaalitoiminnan ja erityisesti häiriöiden aikana alueelta pintavesiin liukenevia myrkykkyvesiä johdettaisiin avo-ojiin. Mitä mahdollisia muutoksia maaperään voi aiheutua?

Pahkalan alueella Vatusentien varrella on laajat marja- ja sienestysmaastot, joita ei voida käyttää jos laitos sijoitetaan alueelle. Tarkkailu tulisi kohdistaa määrääjain myös ympäröivään luontoon, arseenin kertymiseen kasvistoon tai pohjaveteen ja mahdollisiin valuma- päästöihin voimalaitosalueelta.

Yhteysviranomaisen on laatinut seuraavan yhteenvedon mielipiteistä (41 kpl):

AA Mielipiteen esittäjä katsoo, että jätteenpolttolaitos päästää ympäristöön haitallisia savukaasuja, jotka ovat vaaraksi ihmisille ja luonnolle. Laskeumat leviäisivät laajalle ympäristöön, mm. Yliskylän kylään, jossa sijaitsee maailman kauneimmat maisemat, rannat ja kalavedet.

BB Mielipiteen esittäjät (2 allekirjoittajaa) vastustavat sekä vaihtoehtoa 1 että 2. Riskialtis laitos sijoittuu kummassakin vaihtoehdossa lähelle asutusta. Laitos on prototyyppi aiheuttaen ongelmatilanteissa riskejä ilmakehään, pohjavesiin, vesistöön tai maaperään. Alueet ovat luonnonkauniita, rauhallisia ja monet ovat alueelle muuttaneet juuri näistä syistä. Alueiden kiinteistöjen arvo laskisi. Mielipiteen esittäjät vastustavat myös esitettyä nollavaihtoehtoa, joka pitäisi sijoittaa kauemmas asutuksesta. Mielipiteen esittäjät epäilevät, että laitoksen polttotekniikalla saataisiin arseeni poistettua. Haittaa syntyy polttoaineen kuljetuksesta, murskauksesta ja varastoinnista mm. melun ja pölyn muodossa. Nollavaihtoehdon ympäristövaikutukset tulee arvioida huolellisesti ja laajasti ottaen huomioon savukaasupäästöt, raaka-aineen kuljetuksesta aiheutuvat melu- ja pölyhaitat, sekä sijoittaa lämpölaitos kauemmas asutuksesta.

CC Mielipiteen esittäjät (7 allekirjoittajaa) vastustavat Parkanoon suunniteltua kyllästettyä puuta polttavaa ongelmajätelaitosta, laitoksen turvallisuus ja arseenipäästöt epäilyttävät. Kuntalaiset vastustavat hanketta sankoin joukoin. Myöskään kaupungin päätöksentekoprosessi ei näytä toimivan moitteettomasti. Kannattavat ainoastaan biopolttolaitoksella toimivaa jätteenpolttolaitosta ja polttoaineeksi valittaisiin paikallinen pelletti.

DD Mielipiteen esittäjästä ympäristövaikutusten arviointiselostus oli aivan liian suuripiirteinen. Asiantuntijat eivät ole esittäneet sellaisia huipputeknisiä ratkaisuja, jotka estäisivät arseenin ja muiden terveydelle haitallisten aineiden pääsy ulkoilmaan. Vastustaa ehdottomasti laitoksen perustamista Parkanoon ja asutuksen läheisyyteen ja ehdottaa biopolttolaitoksia käyttävän voimalaitoksen rakentamista. Kestopuu tulisi polttaa Ekokemissä. YVA-selostus on puutteellinen, eikä vakuuta laitoksen polttoreaktion hallinnalla. Pioneerilaitoksen edellyttämää asiantuntemusta ei hanketta ajavilla tahoilla ole. Nykyiset päästöraajat ovat vanhentuneita. Laitokseen henkilökunnalta vaaditaan korkea asiantuntemus alalta ja taito toimia oikein ongelmatilanteissa. Väestönsuojelu, palokunta jne. vaativat erityisohjeet ja koulutuksen, mikäli tällainen laitos perustettaisiin.

EE Mieliapteen esittäjät (10 allekirjoittajaa) vastustavat vaihtoehtoa 1 (Pahkala) ja vaihtoehtoa 2 (Pentti). Arviointiselostusta ei tule hyväksyä, koska laitoksen vaarallisten aineiden, kuten arseenin, vaikutuksia mieliapteen esittäjän perheeseen ei ole esitetty riittävästi. On todettu laitoksen olevan ensimmäisen laatuaan ja ettei tekniikkaa ole testattu aiemmin. YVA -selostuksessa ei tuoda riittävästi esille ongelmajätteen käsittelyä ja polttamista sekä vaikutuksia ympäristöön ja ympäristön asukkaisiin. Arseenin osalta ei ole voitu määrittää kynnysarvoja, joita alhaisemmat määrät näitä aineita eivät aiheuttaisi riskiä ihmisten terveydelle (2004/107/EY). Terveellistä ympäristöä ja ihmisten terveyttä ei tule vaarantaa silloin kun vaihtoehdot ongelmajätteen hävittämiselle ovat pelkästään taloudelliset. Jätteenpoltoille tarkoitettuja raja-arvoja ei tule soveltaa ongelmajätettä käsittelevään laitokseen. Lähiympäristön asukkaiden osalta ei toteudu Suomen perustuslain 20 §:ssä säädetty oikeus terveelliseen ympäristöön.

FF Mieliapide samansisältöinen kuin EE.

GG Mieliapteen esittäjä on huolissaan tulevista ja nykyisistäkin sukupolvista, eikä halua, että syyttömät joutuvat hengittämään myrkyllisiä kaasuja. Hänen tyttärensä perhe osti Pahkalasta talon tietämättä voimalaitoksen rakentamissuunnitelmasta.

HH Kannanoton esittäjä katsoo, että YVA –selostuksessa on puutteita arvioinnista annettujen lausuntojen ja mieliapiteiden perusteella. Riskienhallintaan ei ole panostettu, vahinkoja vähätellään. Ei ole selvitetty vastaavien laitosten suhdetta asutukseen, jätevesien määrää tai laatua, miksei laitos voisi olla kauempana asutuksesta ja vaarallisten kuljetusten riskiä. Reittiselvitys Tuuloksesta Parkanoon puuttuu. Voimalaitosalueen nykytilan kuvaus on puutteellinen. Laskeuma-alueella sijaitsee Jokiharjun joki ja 2 vedenottopaikkaa pohjavesialueella. 0-vaihtoehto voisi olla biopolttovoimalaitos turvevoimalan sijaan. Ei ole kiinnitetty huomiota ihmisiin, ympäristöön, elinoloihin ja viihtyisyyteen kohdistuviin vaikutuksiin. sosiaalisia vaikutuksia ei ole huomioitu. Poltto- ja suodatintekniikka ei vakuuta erityisesti arseenin osalta. Valtakunnallisia ja alueellisia vaikutuksia ja savukaasujen puhdistusta vähätellään. Hankkeessa pitäisi puhua voimalaitoksen sijaan ongelmajätteenpolttolaitoksesta. Ympäristönäkökulma olisi pitänyt ottaa huomioon sijoittamalla laitos teollisuus- tai energiantuotantoinfrastruktuurin yhteyteen. Suunnitelmia ei ole tehty pahimman mahdollisen tilanteen varalta vaan vähätellen vaikutuksia. Asian tarkastelu valtakunnallisesti Ekokemin tasolla ei toteudu. Polttoprosessia ei ole testattu käytännössä ja vaihtelevissa olosuhteissa. Koepolttojen tuloksia ei ole julkistettu. Kannanottaja kaipaa myös tietoa kiinteistöjen arvon muutoksesta voimalaitoksen läheisyydessä ja Parkanossa rakentamisen seurauksena. Selvitykset hankkeen terveysvaikutuksista ovat ristiriitaisia ja puutteellisia. Takuita leviämisseelvityksen raja-arvojen ylittymättömyydestä ei ole.

Kannanottaja epäilee, että suunnitellun voimalaitoksen rahoitus ja koko eivät riitä parhaan mahdollisen kaupallisen BAT–tekniikan hankintaan. Hän kritisoi myös sitä, että molemmat vaihtoehdot sijoittuvat asutuksen keskelle. Vaihtoehtojen välillä on eroa ilmoitetuissa päästöissä, vaikka laitokset pitäisi olla samanlaiset. Haittojen kohdentuminen 0,5 km alueelle on alimitoitettu, melu kuuluu varmasti kauemmaksi. Kuljetusten meluhaittoja vähätellään. Kannanoton esittäjä katsoo, että koko hanke perustuu oletuksiin ja arvioihin, ei todellisiin tietoihin, mikä ei herätä luottamusta voimalaitoksen rakentamisen kannattamiseksi. Hän uskoo, että 0-vaihtoehdon bio-polttovoimalaitokseen suhtauduttaisiin myönteisesti Parkanossa.

II Kannanotossa esitetään kritiikkiä ympäristöselostuksesta. Se ei vastaa laitoksesta ja sen toiminnasta esitettyihin kysymyksiin. Vaihtoehtojen keskinäiset vertailutiedot puuttuvat. Seurantaryhmän esiin nostamia kysymyksiä ei ole selvitetty. Pentin alueen kyläseuraa ei ole kutsuttu seurantaryhmään, vaikka VE2 on otettu mukaan arviointiin. Jätevedenpuhdistamon laajennus on esitetty selvityksessä aiheetta voimalaitoksen perusteluna.

Jos hankkeen lähtökohtana on käytöstä poistuvan kestopuun käsittelyn järjestäminen, VE0:ksi olisi pitänyt nostaa esim. hävittäminen Ekokemillä. Laitoksen sijoittamista kauemmaksi asutuksesta ei ole todellisuudessa arvioitu lainkaan. Polttotekniikkaa ja suodattusta sekä epävarmuustekijöitä ei ole tarkasteltu lainkaan. Polttoaineen laatu olisi vaatinut vertailun muiden poltettavien aineiden kanssa rinnakkain. Myös murskauksen ym. melu olisi pitänyt arvioida. Savukaasujen käsittelyyn ei ole saatu tarkennuksia ohjelmaan verrattuna.

Kannanoton esittäjät asuvat noin 450 m päässä Pahkalaan suunnitellusta laitoksesta, ja voimalaitosrakennus tulee näkymään heille. Meluhaitta tulee olemaan suuri. Valaistus tulee näkymään isolle osalle asuntoaluetta. Pahkalassa n. 450 m päässä laitoksesta on liito-oravan pesä ja elinpiiri. Kannanoton esittäjät eivät halua kotinsa ympäristöön prototyyppiä, jonka turvallisuudesta ei ole takeita.

JJ Mieliapiteen esittäjä katsoo, että arviointiselostus antaa selkeän vastauksen useimpiin hänen arviointiohjelmasta esittämiinsä kysymyksiin. Polttoprosessin alasajoon liittyviin kysymyksiin hän olisi halunnut tarkempaa selvitystä. Ilmatieteen laitoksen selvitykset on esitetty havainnollisesti. Hän pitää hanketta hyvänä ja sen toteuttamista turvallisena. Eritäin merkittävänä hän piti viranomaisen vakuutusta tiedotustilaisuudessa 12.12.06 kyllästetyn puun käytön estämisestä, mikäli päästöt polton aikana ylittävät raja-arvot.

KK Kannanotossa vastustetaan kestopuun polttovoimalan rakentamista Parkanoon. Polttolaitoksen työntekijät altistuvat kuoleman vakavasti myrkytykseen hengittäessään tällaisen työmaan ympäristöilmaa.

LL Kannanoton esittäjä vastustaa jyrkästi aiottua kestopuun polttovoimalaa Parkanossa. Hän on sairastunut ulkomailla työskennellessään arseenipitoisista savukaasuista, mistä seurasi hirvittävä vatsatauti.

MM Mieliapiteessä (13 allekirjoittajaa) vaaditaan, että arviointiselostus todetaan riittämättömäksi ja arviointimenettelyä ei pidä todeta päättyneeksi. Sijoituspaikaksi ei hyväksytä Pahkala. Mieliapiteen esittäjät ehdottavat, että VE 0:n mukainen laitos rakennettaisiin käyttämään kotimaista uusiutuvaa energiaa ja vain varaenergiana olisi öljy. Polttolaitos tulee olla parasta, viimeisintä, käytössä testattua tekniikkaa. Pahkalaan suunniteltu laitos olisi 250 m päässä lähimmistä asunnoista ja päästöt vaikuttaisivat koko Parkanon keskustan alueella. Savukaasujen vaikutukset kohdistuisivat pahiten hengityselin sekä sydän- ja verisuonisairauksista kärsiviin ihmisiin. Savuava laitos vaikuttaisi Parkanon imagoon negatiivisesti. Laitokselle varattu tontti on pieni. Laitoksen äänet, pöly ja valo aiheuttavat häiriötä ja heikentävät viihtyisyyttä. Pahkalan sijoituspaikka palvelee vain Leppäkoski Oy:n liiketaloudellisia tavoitteita piittaamatta ihmisten viihtyisyydestä ja terveydestä.

NN Mieliapiteen esittäjät (17 allekirjoittajaa, 10 sivua) katsovat, että arviointiselostus ei riitä, se on todettava riittämättömäksi eikä arviointimenettelyä tule todeta päättyneeksi. Hankkeet VE 1 ja VE 2 tulee lopettaa kokonaan. Mieliapiteessä kritisoidaan arviointiselostusta. Mieliapiteessä on käsitelty lähtöarvoja, epäilty Parkanon Voima Oy:n resursseja ja laitekonstruktioita, polttoprosessia ja savukaasujen puhdistusta mm. arseenin osalta. Liitteessä on tarkastelu arseenin teoreettisesta käyttäytymisestä poltossa ja työhygieniä.

OO Mieliapiteen esittäjät (43 allekirjoittajaa, 9 sivua) ovat tarkastelleet kannanotossaan Parkanon Voiman laatimaa ympäristöselostusta mm. kyllästetyn puun kierrätystä Suomessa, hankkeen tarkoitusta ja tarvetta, aikataulua, hankevaihtoehtoja, rajoituksia, prosessikuvausta, polttotekniikkaa, polttoaineita, savukaasupäästöjä, syntyviä jätteitä, hankkeen ympäristövaikutuksia ja niiden merkittävyyttä, päästöjä, melua, valoja, onnettomuuksia ja häiriötilanteita ja seurantaohjelmaa.

Mielipiteen esittäjät katsovat, että Parkanon Voiman ympäristövaikutusten arviointiselostus ei anna riittävästi tietoa, ei vastaa ohjelman arvioinnissa esitettyihin oleellisimpiin kysymyksiin eikä osoita, että yhtiö olisi hankkeensa mukaisen haasteen edessä nöyrä. Vertailuvaihtoehdot 1 ja 2 eivät ole hyväksyttäviä. Käytöstä poistettu kestopuu voidaan hävittää polttoon luvan saaneella Ekokemin ongelmajätteenkäsittelylaitoksella. Vertailuvaihtoehto 0 on väärin perustein valittu. Parkanon Voiman ympäristöselostus ei epätarkkuudessaan ja yliolkaisuudessa herätä luottamusta siihen, että yhtiö ymmärtäisi, mitä on tekemässä. Asiaa ei ole myöskään valmisteltu maakunnallisesti. Maakuntahallituksen tästä syystä edellyttämä tarkka ja laaja hankkeen arviointi on jäänyt suorittamatta.

Paikkakunnan imagon merkitystä ei pidä vähätellä. Yhdessä korkean veroäyrin kanssa sillä voi olla suuri merkitys. Parkanolaiset ovat hyvin laajasti vastustaneet vertailuvaihtoehtojen 1 ja 2 mukaisia laitoksia asutuksen läheisyyteen. Vertailuvaihtoehdot 1 ja 2 ovat ongelmajätehankkeita, vertailuvaihtoehto 0 energiahanke. Ne eivät perustu keskenään vertailukelpoisille kriteereille. Parkanon Voiman tulisi kuulla alueen asukkaita, yhdistyksiä ja muita sidosryhmiä ja luopua hankkeista kokonaan. Arviointiselostusta ei tule hyväksyä. YVA -menettelylle tulee antaa merkitystä.

PP Mielipiteen esittäjä vastustaa Parkanoon suunniteltua ongelmajätelaitosta.

QQ Kannanotossa vastustetaan suunnitellun ongelmajätelaitoksen rakentamista Parkanon kaupunkiin asutuksen keskelle. Yleisötilaisuuksien ja YVA –selvityksen luettuaan hän on vakuuttunut, että ympäristölupaa ei pidä myöntää. Kannanotossa pidetään YVA –selvitystä epäluotettavana ja laitoksen puuhamiehiä ylimielisinä.

RR Mielipiteessä esitetään, että hanke kyllästetyn puun polttamiseksi asutuskeskuksen lähellä on kiistatta ympäristölle vaarallinen. Suunniteltua laitosta varten ei ole olemassa BAT–tekniikkaa, kyseessä on koelaitos. Ongelmia on esiintynyt asiasta järjestetyssä tiedotuksessa. Väitteet kyllästetyn puun pienestä osasta polttoaineesta ovat virheellisiä. Selostuksessa vähätellään arseenin myrkyllisyyttä. CCC-puu esitellään jätteenä, vaikka se on ongelmajätettä. Selvityksestä ei ilmene, miten päästörajat alitetaan. Polttoa ei tule sallia ennen kuin on Euroopan Ympäristöviraston esittelemiä tieteellisiä CCA -puun polttoa koskevia tutkimuksia. Hanke on ehdottomasti todettava ihmiselle ja ympäristölle vaaralliseksi eikä toteuttamiselle tule antaa lupaa. Hankkeella on laaja vastustus Parkanos- sa, ja se on vahingollinen Parkanon imagolle. YVA –menettelystä heijastuu ylimielisyys ja huono menettelytapa.

SS Kannanotossa vastustetaan Parkanoon suunniteltua kyllästettyä puuta polttavan ongelmajätelaitoksen rakentamista. Koko homma näyttää epävarmalta. Liikenne kasvaa 2-4-kertaiseksi nykytilanteeseen verrattuna, aiheuttaen lisäriskin tielläliikkujien keskuudessa sekä lisää päästö- ja meluhaittoja. Kuntalaiset vastustavat laitosta sankoin joukoin. Arseenipäästöjen määrästä ei ole yksimielisyyttä eikä koko polttoprosessista. Vaarana on arseenijäämät ilmaan ja pohjaveteen. Arseeni on karsinogeeni. Hyöty laitoksesta jää mitättömäksi, ja vaarat asukkaiden turvallisuudelle ja terveydelle kasvaisivat. Kaupungin päätöksentekoprosessi ei näytä toimivan moitteettomasti. Kannanoton esittäjä kannattaa pelkästään biopolttoaineella toimivaa jätelaitosta, joka toimii paikallisella pelletillä tai ruokohelpillä. Tällaista ongelmajätelaitosta tulisi käyttää kokeiluluontoisena ja pienessä mitakaavassa useita vuosia jo olemassa olevan ongelmajätelaitoksen yhteydessä, eikä Parkanossa, jossa on jo huomattava muuttotappio.

TT Kannanoton esittäjän mielestä ympäristövaikutusten arviointiin olisi pitänyt ottaa useampi vaihtoehto tai ainakin perustella, miksi esim. maakaasu- tai biopolttoainevaihtoehto ei hyväksytty toteuttamisvaihtoehdoksi. Myös asemanseudun hylkääminen sijoitusvaihtoehtona olisi pitänyt perustella tarkemmin. 0-vaihtoehdon kuvaus on puutteellinen, eikä

sitä ole käsitelty samassa laajuudessa kuin muita vaihtoehtoja. Hankkeessa olisi ollut syytä tarkastella ympäristövaikutusten hallintaa tuhkien käsittelyssä ja loppusijoituksessa. Kannanoton esittäjän mielestä teknisistä ratkaisuista olisi pitänyt pystyä esittämään tarkempia tietoja. Pahkalan suunnitellun voimalaitosalueen läheisyydessä on liito-orava-alue, jota ei ole mainittu ympäristön nykytilan kuvauksessa. Selostus ei ota huomioon olemassa olevaa ilmanlaatua eikä siten osoita hankkeen toteuttamisen jälkeistä tilannetta Parkanon ilman pitoisuuksista. Voimalaitoksen melutasojen mallinnusta ei ole tehty. Selostuksesta puuttuu varsinainen sosiaalisten vaikutusten arviointi.

Arviointiselostuksessa vaikutusten vertailu nykytilaan on jäänyt vähäiseksi. Jos selostuksessa esitetyt toimenpiteet haitallisten vaikutusten vähentämiseksi tehdään, voidaan niiden arvioida vähentävän laitoksen ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

UU Mieliapteen esittäjä on tyytymätön arviointiselostukseen ja se olisi todettava riittämättömäksi eikä YVA-menettelyä tule todeta päättyneeksi. Arviointiohjelmasta esitetyt oleelliset kysymykset on sivuutettu enempää kommentoimatta. Yhteysviranomaisen esittämiä lausuntoja arviointiohjelmasta ei ole huomioitu riittävällä tarkkuudella. Kun ongelmajätteen polttoon aivan Parkanon keskustaaajaman tuntumassa tarvitaan uusia sovellutuksia, on suunnittelun ja arviointiselostuksen oltava paljon yksityiskohtaisempi kuin nyt on esitetty. YVA -selostuksessa ei ole vastattu kysymyksiin materiaalitaseista eli mihin sisään syötetyt aineet päätyvät. Selostuksessa olisi pitänyt kertoa, kuinka laitos on tarkoitus rakentaa ja kuinka se toimii. Kun on vähän käytettävissä painekyllästettyä puuta, siitä seuraa pieni ja pakostakin halpa laitos. Jää arvelujen varaan saadaanko tällä hinnalla toimivaa laitosta. Mieliapteen esittäjä ehdottaa, että laitos toteutetaan jonnekin kauemmaksi.

VV Kannanotossa vastustetaan ongelmajätteen polttolaitosta Parkanoon. Halutaan jatkossakin puhdasta vettä, ilmaa ja puhdas maaperä.

WW Mieliapiteessä todetaan, että aiheutuvien myrkkypäästöjen vuoksi laitos on ympäristölle vaarallinen. Laitosta ei tule toteuttaa Parkanoon.

XX Mieliapteen esittäjät (3 allekirjoittajaa) asuvat Pahkalassa. Asutuksen lähelle tulee myrkyllistä kyllästettyä puuta polttava prototyyppilaitos, jonka toiminnasta ei ole varmuutta. Lisäksi tulevat mahdolliset valo-, melu-, pöly- ym. haitat. Ongelmajätelaitosta ei saa tehdä Pahkalaan tai Penttiin. Myös 0-vaihtoehto on liian lähellä asumuksia vallitsevan tuulen yläpuolella.

YY Kannanotossa (5 allekirjoittajaa) todetaan, että 8.3.2006 Pirkanmaan ympäristökeskukselle jätettiin 1654 henkilön allekirjoittama vetoamus, jonka mukaan ongelmajätelaitosta ei tule rakentaa Pahkalaan suunnitellulle tontille. Vetoamuksen mukaisesti myöskään 0-vaihtoehto eli turve ja polttoöljy ei sovellu aivan asutuksen kylkeen vallitsevien tuulten yläpuolelle. Kannanoton esittäjät vastustavat myös ko. laitoksen sijoittamista Penttiin. YVA –selostuksessa ei ole mitään tutkimuksiin, kokeisiin tai käytännön toimintaan perustuvaa näyttöä CCA -puun polton turvallisuudesta.

ZZ Kannanotossa (6 allekirjoittajaa) vastustetaan Parkanoon suunniteltua ongelmapolttolaitosta. Laitoksen vaikutuksista ympäristöön ei ole tietoa. Ei lisäystä syöpä-, hengityselin- ja allergialukuihin. Kannanoton laatijat ovat huolissaan marjoista, kaloista, riistaeläimistä ja kasviksista, jotka saisivat myrkkyyjiämiä solukoihinsa.

ÅÅ Mieliapteen laatijoiden (7 allekirjoittajaa) mielestä vihreää myrkkypuuta käsittelevää voimalaitosta ei saa rakentaa millekään paikkakunnalle. Savukaasuihin, tuhkaan ja suodattimiin kertyy myrkkyyjä, jotka eivät häviä vaikka muuttavat olomuotoaan.

ÄÄ Kannanotossa (13 allekirjoittajaa) todetaan, että "vihreä puu" on valtakunnallinen ongelma ja myös ongelmajäte. Tätä ongelmaa ei tule jättää yksinomaan parkanolaisten kiuksaksi. Voimalaitossuunnitelmasta puuttuu kokonaan varmuus ko. puun turvallisesta polttamisesta. Ongelmajätelaitosta ei tule hyväksyä Penttiin eikä Pahkalaan.

ÖÖ Kannanoton laatijoiden (13 allekirjoittajaa) mielestä arviointiselostuksen ongelmajätelaitoksen päästöt perustuvat tuulesta temmattuihin lukuarvoihin. Ilmatieteen laitoksen leviämismallin lähtöarvot ovat keksittyjä. Allekirjoittajat eivät halua myrkkypäästöjen aiheuttamien sairauksien koekaniineiksi. Myrkyllisen CCA –puun polttoa ei tule sallia asutustajaman kyljessä Pahkalassa tai Pentissä.

11. Mielenpitemässä (13 allekirjoittajaa) katsotaan, että suunniteltu ongelmajätteen polttolaitos on prototyyppi, jonka kyky suodattaa kyllästetyn puun arseeni- ym. myrkkyyä on kyseenalainen ja häiriöaltis, ja sitä ei tule rakentaa asutuksen lähelle Pahkalaan tai Penttiin.

22. Kannanotossa todetaan, että suunnitelma on herättänyt aiheellista ja hankkeen kyseenalaistavaa keskustelua. Saatujen tietojen perustella hän ei voi ymmärtää polttolaitoksen rakentamista. Tarvitaan lisää tutkimusta vaihtoehtoisista käsittelytavoista. Puuta on myrkkyykäsitelty vuosikymmeniä, ja on varmasti aikaa tehdä rauhassa tutkimuksia eri menetelmistä sen hävittämiseksi ympäristöä vaarantamatta. Nykyisellä tieto-taitotasolla toimivassa yhteiskunnassa virheet tulee voida korjata aiheuttamatta uusia. Kannanottaja ei voi uskoa, että löytyy ihmisiä, jotka taloudellisin ja itsekkäin perustein ryhtyisivät arveluttaviin, terveyttä ja luontoa tuhoaviin hankkeisiin.

33. Mielenpitemen esittäjästä YVA –selostuksessa on paljon puutteita. Virkamiesten pitäisi tässä selvityksessä toimia kuntalaisten etua valvoen. Ei ymmärrä, jos sama laitos laitetaan 2 eri paikkaan, niin miten päästöt ovat erilaiset. Myrkkylaitosta ei tarvita Parkanoon. 0-vaihtoehto on huono, öljystä pitää päästä eroon. Miten olisi Biovoimala!

44. Mielenpitemen esittäjät epäilevät, että paras käyttökelpoinen teknologia ei ole riittävän hyvää tähän tarkoitukseen. Epäilevät lupausta, jonka mukaan Parkanon ilma olisi puhtaampaa laitoksen rakentamisen jälkeen, koska vastaavia laitoksia ei ole vielä missään. Polttolaitoksen rakentaminen pitäisi ratkaista valtakunnallisesti, eikä sysätä sitä parkanolaisten rasitteeksi ja terveyshaitaksi. Laitoksia ei saa tuoda liian lähelle asutusta ja niiden käyttöä tulee voida valvoa hyvin tarkkaan. Mielenpitemen esittäjät asuvat 300 m päässä suunnittelualueesta, joten eivät hyväksy kyseistä laitosta.

55. Kannanoton esittäjä ei vakuuttunut lukiessaan YVA –selostusta laitoksen turvallisuudesta ympäristölle ja lähialueella sijaitsevalle pohjavesialueelle. Asuu perheineen pahimmalla päästöalueella Ilmatieteen laitoksen mallinnuksen perusteella. Tutkimukset ovat täysin olettamuksia, että päästöt alittaisivat normit. Laitosta ei saa sijoittaa näin lähelle asutusta. Vastustaa hanketta.

66. Vastustaa ongelmajätelaitosta asutuksen lähelle. Asuu Pentin alueella 300 m päässä suunnitellusta laitoksesta. Ei halua kotinsa lähelle arveluttavaa koepolttolaitosta, josta ei ole kuin teoreettiset testitulokset. Asunnon arvo putoaisi rajusti. Karjanmaan pohjavesialue on todella lähellä Pentin alueen sijoituspaikkaa ja niin tärkeä, että sen lähelle ei missään tapauksessa saa antaa lupaa ongelmajätelaitoksen rakentamiselle.

77. Vastustaa kestopuuta polttavaa ongelmajätelaitosta Parkanoon. YVA–selvityksessä mainitut selvitykset eivät ole verrattavissa pitkäaikaisen polton pitoisuuksiin. Asuu 300 m päässä Penttiin suunnitellusta laitoksesta. Vaatii tasa-arvon nimissä laitosta kauemmaksi asutuksesta. Tällaisen ongelmajätteen poltolle ei saa antaa lupaa yhdellekään paikalliskunnalle. Ainut oikea hävityspaikka on ongelmajätelaitos Riihimäellä.

88. Mieliapteen esittäjän mielestä YVA -selostuksen tiedot raja-arvojen alittumisesta on kyseenalainen. Koepoltossa Virroilla ja Jalasjärvellä on ollut ongelmia raja-arvojen kanssa. Tiedot käytettävästä tekniikasta ovat puutteellisia. Koepolttolaitosta ei saa tuoda näin lähelle asutusta. Asuu 300 metrin päässä suunnitellusta laitoksesta.

99. Kannanotossa esitetään, että Parkanon Voima Oy:n ei tule rakentaa kyllästettyä puuta polttavaa ongelmajätelaitosta Parkanon keskusta aivan asutuksen viereen.

111. Mieliapiteessä esitetään, että kyllästettyä puuta polttavaa voimalaitosta ei asetuksen mukaisia nimikkeitä käyttäen ole olemassakaan – kyseessä lienee hyötyenergian tuottoa tavoitteleva ongelmajätelaitos. Sekava nimien käyttö on harhauttanut kunnan kaavoittamaan voimalaitostonttia, vaikka 1-vaihtoehto on ongelmajätelaitos. Hakijan tulisi oikaista virheensä Parkanon virallisissa ilmoituslehdissä, jonka jälkeen tulisi varata kohtuullinen aika lausua arviointiohjelmasta. Kyllästetyn puun uusiokäytön salliminen ja korkotason jyrkkä nousu veivät myrkkypuun poltolta taloudellisen pohjan. Kaukolämmön käyttäjien sitominen kannattamattoman liiketoiminnan maksumieheksi on kohtuutonta. Kuulemistilaisuudessa tuli kaikille selväksi, ettei hakija hallitse edes teoriassa vihreän puun hävityspoltoa.

122. Mieliapteen esittäjät (2 allekirjoittajaa) eivät hyväksy kyllästetyn puun sekä talousjätteen polttamista Parkanoon suunnitellun voimalan polttoaineena. Voimalassa tulisi polttaa kotimaista puuta – turvetta taikka ruokohelpeä. Lisäksi voimalaa ei saisi sijoittaa keskustan välittömään läheisyyteen. Toivovat Pirkanmaan ympäristökeskukselta ymmärrystä, joka voittaa rahan ahneuden.

133. Mieliapteen esittäjät (15 allekirjoittajaa) toteavat, että käytöstä poistettu kyllästetty puu on myrkyllinen ongelmajäte. Ei ole olemassa tutkimuksia eikä kokeita siitä, että CCA –puuta voitaisiin polttaa turvallisesti suunniteltavassa polttolaitoksessa. Kyllästetyn puun polttaminen asutuksen lähellä Pahkalassa tai Pentissä on kiellettyä.

144. Mieliapteen esittäjän mielestä puhdistusteho tulisi olla vähintään Ekokemin luokkaa. Jäi kaipaamaan esittelyä pylväiden sisältämistä aineista. Esiintyykö vapaasti luonnossa? Päästöjen käyttäytyminen luonnossa, kerääntykö kasveihin, marjoihin ja juureksiin? Ovatko päästöt vesiliukoisia? Parkanon vedenottamo on alueen lähellä. Otetaanko maanäytteitä ennen rakentamista ja laitoksen toimiessa pitkäaikaista seuranta varten? Asetaako yhtiö takuusumman mahdollista maitten puhdistamista varten? Pitää tärkeänä päästöjen reaaliaikaista mittausta ja häiriöilmoitusta heti valvontaviranomaiselle. Mieliapteen esittäjä ei voi olla enempää laitoksen puolesta kuin vastaankaan saamallaan tiedoilla.

155. Kannanotossa todetaan, että Parkanon kaupunki varasi maa-alueen Leppäkoski Oy:lle biopolttoainetta käyttävälle aluelämpövoimalalle. Ongelmana on savukaasujen puhdistaminen ja tuhka. Ongelmat alkavat näkyä viiveellä, kun poltettava puumäärä antaa jäämänsä ympäristöön. Koepoltossa Jalasjärvellä sallitut päästöt ylittyivät lähes 6-kertaiseksi. Miksi puuta ei voisi hävittää oikeassa ongelmajätelaitoksessa? Ovatko ongelmat samoja kuin Jalasjärven koepolttoprosessissa? Huomioiden ilmenneet ongelmat, tosiasiat, yleinen mieliapide on Parkanossa ongelmajätepolttolaitosta vastaan.

166. Mieliapiteessä (3 allekirjoittajaa) vastustetaan ehdottomasti myrkkylaitoksen rakentamista Parkanoon. Perustelut: Parkano menettää loputkin asukkaansa. Uusia ei tule. Ympäristömyrkyt suuri syöpäriski. Tonttien arvon romahtaminen. Jatkuva rekkaliikenne ja siitä aiheutuvat haitat. Hengitysilman pilaantuminen. Kuka on valmis ottamaan vastuun ja korvaamaan siitä aiheutuvat ympäristövahingot ja terveydelliset haitat? Kestopuuta ei tule käyttää missään nimessä voimalassa.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomainen on ottanut huomioon edellä lausunnoissa ja mielipiteissä arviointiselostuksesta esille tuotuja näkökohtia.

Suunnittelun vaihe

Hankkeen esisuunnittelu valmistui vuonna 2005, ja ympäristövaikutusten arviointimenettely aloitettiin hankkeen suunnittelun alkuvaiheessa vuoden 2006 alussa. Arviointiselostuksen valmistuessa marraskuun lopulla 2006 hankkeen suunnittelu oli edennyt, mutta ei vielä yksityiskohtaisiin suunnitelmiin. Arviointiselostuksen tekniset lähtötiedot perustuvat esisuunnitteluun. Savukaasujen käsittelyjärjestelmästä oli kuitenkin jo tehty alustavat tarjouskyselyt. Tässä vaiheessa mm. laitoksen sijoittelu suunnitelluille 4 hehtaarin alueille oli alustava. Liikennereitit yleisillä teillä on kuitenkin voitu esittää arviointiselostuksessa. Hankkeen yksityiskohtainen suunnittelu ajoittuu siten arviointimenettelyn jälkeiseen aikaan.

Hankesuunnitelman mukaista kyllästetyn puun polton savukaasujen kaksivaiheista, kahdella suodattimella varustettua savukaasun puhdistinjärjestelmää ei ole vielä käytössä muualla. Hankkeesta vastaava on tässä tapauksessa hankkinut tekniikasta asiantuntijalausunnon. Lausunto valmistui vasta arviointiselostuksen kuulemisen jälkeen, joten sitä ei voida liittää arviointimenettelyn asiakirjoihin. Yhteysviranomainen käyttää saamaansa asiakirjaa kuitenkin taustatietona arvioidessaan arviointiselostuksen riittävyttä.

Arviointiselostuksessa leijukerrostekniikkaan perustuvan voimalaitoksesta ja sen kaksivaiheisesta, kahdella savukaasujen puhdistusjärjestelmästä esitettyjä tietoja voidaan pitää tämän ympäristövaikutusten arviointimenettelyn riittävänä lähtökohtana.

Hankekuvaus

Voimalaitoksen prosessikuvaus on periaatteessa yleistajuinen ja keskittyy vaikutusten kannalta olennaisen polttolämpötilan kuvaukseen. Kuvausta parantaisi merkittävästi johdanto, josta kerrotaan lukijoille, miksi polttolämpötila sekä sen valvonta ja varmistaminen on erityisen tärkeää ympäristövaikutusten kannalta. Polttotekniikan, polttoaineiden ja kemikaalien kuvaukset ovat selkeitä, ja kuvaus sisältää perustietoja eri polttoaineista sopivassa laajuudessa.

Polttoaineina käytettävien ongelmajätteiden sisältämät ympäristölle ja terveydelle haitalliset aineet ovat arvioinnissa keskeisiä. Niihin liittyvät ympäristö – ja terveyshaitat olisi ollut siten perusteltua kuvata yksityiskohtaisesti aineittain.

Hankekuvauksen mukaan polttoaineet käsitellään sisätiloissa ja poistoilma suodatetaan. Kuvauksen mukaan "käsittelytiloista ulospuhallettu ilma suodatetaan ja suodatettu ilma johdetaan ilman suodatuslaitokseen tai letkusuodattimeen". Menetelmän kuvaus ei ole ymmärrettävä, ja siitä ei selviä päästö määrä- ja korkeus eikä hiukkaspitoisuus ja -kokoluokat. Tässä yhteydessä todetaan, että ilmanlaadun ohjearvot eivät ylittyisi ja viitataan ilmeisesti hiukkaspäästöihin. Kyllästetyn puun murskaukseen liittyvät raskasmetallipäästöt huolestuttavat asukkaita mielipiteiden mukaan, joten myös tarkastelu EU:n ulkoilman raskasmetallien vuosikeskiarvopitoisuuksien tavoitearvoihin on tässä yhteydessä yksi soveltuva merkittävyyden kriteeri. Arviointimenettelyn aikana ei ollut vielä käytössä yksityiskohtaisia tietoja näistä suodatusmenetelmistä tai poistokorkeudesta. Hajuhaitan ehkäisy alipaineistuksella ja poistoilman johtaminen laimenemisen kannalta riittävälle poistokorkeudelle tai muu käsittely jää samasta syystä epäselväksi ja arvioitavaksi myöhemmin. Muut kuin 40 metrin piipun kautta etäämmälle kulkeutuvat päästöt ovat voimalaitosalueen

ympäristön kannalta merkittävämpiä. Näiden matalalta tulevien päästöjen kuvausta tulee täsmentää. Vaikutusten arvioinnin riittävyys jää nyt epävarmaksi.

Savukaasujen puhdistusmenetelmä on keskeinen voimalaitoksen vaikutusten kannalta. Hankkeesta vastaava on arviointiselostuksen valmistumisen jälkeen saanut yllä mainitun yksityiskohtaisen lausunnon voimalaitoksen savukaasupuhdistuksen tehokkuudesta ja toimivuudesta. Savukaasun puhdistusmenetelmä on kuvattu riittävällä tarkkuudella arviointiselostuksessa, ja lisäksi yhteysviranomaiselle toimitettu asiantuntijalausunto tukee arviointiselostuksessa esitettyä arviointia.

Hankekuvauksessa on otettu huomioon häiriötilanteet. Polttoaineen syöttö ja poltto estyvät automaattisesti, jos polttolämpötila alenee tai jatkuva savukaasun päästötarkkailu osoittaa vikaa puhdistuslaitteissa.

Arviointiselostuksesta annetuissa mielipiteissä ja mm. paikallislehdessä julkaistuissa mielipiteissä on tuotu esiin näkemys laitostekniikan koeluonteisuudesta ja erityisesti siihen liittyen arseenipäästöjen hallitsemattomuudesta. Arviointiselostuksessa on vastauksena tähän näkemykseen maininta laitetoimittajien mahdollisuudesta toimittaa hankesuunnitelman edellyttämiä mm. arseeninpoistoon ja käsittelyyn soveltuvia laitteistoja. VTT:n lausunto varmistaa hankkeen teknistä ja ympäristövaatimusten mukaista toteuttamismahdollisuutta. Hankkeen suunnitteluvaihe ja kuvaus on siten riittävä ympäristövaikutusten arvioinnin lähtökohtana ml. arseenipäästöt.

Hankekuvaus ei sisällä tietoja voimalaitosten ja niiden polttoainekäsittelyn aiheuttamista melupäästöistä. Vaikka suunnittelu ei ole vielä yksityiskohtaista tai valmis hankesuunnitelma, voimalaitosten melupäästöistä olisi ollut saatavissa tietoa samoin kuin ääneneristyksen tehokkuudesta. Arviointiselostuksessa olisi ollut mahdollista esittää tiedot, joiden perusteella voi alustavasti arvioida ilman tarkkaa melumallinnustakin, millä etäisyydellä ohjearvot alittuvat.

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty suunnittelualueella tehtyä melumittauksiin perustuvaa melun nykytilannetta, mutta todennäköisesti melutilanne tulee muuttumaan puistoalueella ja lähiasutusalueella. Asukkaiden kannalta kuvauksen olennaisin tieto on, että hanke aiheuttaa ympäristössä kuuluvia laadultaan nykytilanteesta poikkeavia ääniä. Ohjearvo ei tarkoita, ettei melu olisi kuultavissa. Melutason ohjearvot eivät kuvaa peruutusäänten häiritsevyyttä tai mahdollista terveyshaittaa riittävästi. Ohjearvo kuvaa hallinnollisesti vaikutuksen merkittävyyttä.

Tiedot hule-, sammutus- ja jätevesien määrästä ja laadusta sekä mahdollisesta vaihtelusta ovat liian yleispiirteisiä vaikutusten arvioinnin riittävyyden tarkasteluun. Arviointiselostuksen kuvauksesta tai ympäristön nykytilatiedoista ei selviä, ovatko suunnitelman lähtökohdat tasausaltaan mitoitukseen oikeat kuten ilmaston äärevoitymisen huomioonottaminen. Tasausaltaan veden käsittely ja tarve jää samoin epäselväksi. Jätevesistä ei kerrota, mikä osuus on saniteettivesiä ja mikä toiminnasta tulevia.

Vesien hallinnasta erityisesti poikkeustilanteissa ei ole riittäviä tietoja. Sammutusvesien käsittely on kuvattu liian yleispiirteisesti, jotta voitaisiin arvioida sen perusteella erityisesti sammutusvesistä ja -kemikaaleista aiheutuvia riskejä. Samoin muut poikkeustilanteet tulee kuvata riskien arvioimiseksi. Olennaista on arvioida merkittävät vaikutukset jätevedenpuhdistamolle sekä välittömät ja viiveellä ilmenevät vaikutukset Kirkkojärven ekosysteemille. Lisäksi voimalaitosalueen vesien hallinnasta ja käsittelystä olisi voinut esittää havainnekuvan, vaikka alueesta ei ole vielä suunnitelmaa. Sadevesiverkostoa ei ole kuvattu kuten mahdollisia avo-ojia.

Lämpölaitoksen kuvaus on selkeästi niukempi kuin voimalaitosvaihtoehtojen kuvaus. Lisäksi nollavaihtoehdossa on tuotu vertailtavaksi teoreettinen, voimalaitosvaihtoehtoa vastaava sähkön tuotanto. Nollavaihtoehdossa on viitattu siten muualla toteutuviin ilmaan kohdistuviin päästöihin ja oletettu polttoaineeksi silloinkin turve. Toisaalta voimalaitosvaihtoehtoisissa ei ole mukana muualla sijoittuvan ongelmajätetuhkan loppusijoitusta. Muualla kuin Parkanoon kohdistuvien vaikutusten arviointi tulisi olla yhtenäinen ja tasapuolinen. Arvioinnin raja-alue on tässä kohdalla epäohdonmukainen.

Turvekäyttöisen lämpökeskuksen kuvauksessa on vaikutusten kannalta olennaista kuvata polttoainekuljetusten purku ja varastointi turvepölyn hallinnan ml. räjähdysvaaran sekä hajuhaitan kannalta.

Hankkeen tarkoitus/tarve

Kyllästetyn puun kierrätyksen tausta ja Demolite Oy:n rooli valtakunnallisena toimijana keskitetyssä keräilyssä sekä hankkeen paikallinen tarkoitus ja sen liittyminen kyllästetyn puun keskitettyyn keräykseen on kerrottu selkeästi.

Arviointiselostuksessa viitataan Demolite Oy:n tutkimuksiin ja todetaan johtopäätöksenä niistä, että poltto tarkoitukseen suunnitellussa laitoksessa on taloudellisesti ja ympäristön kannalta järkevin vaihtoehto. Tutkimukset on mainittu arviointiselostuksen lähdeluettelossa, mutta luottamuksellisina niiden sisältöä ei ole esitetty arviointiselostuksessa lukuun ottamatta joitain poikkeuksia. Läpinäkyvyyttä olisi lisännyt katsaus siitä, mitä muut kyllästetyn puun käsittelyn vaihtoehdot olivat ja mitkä olivat niiden johtopäätökseen osaltaan vaikuttaneet ympäristövaikutukset. Arviointiselostuksen katsaus energiantuotantoon, jätehuoltoon ja ympäristönsuojelun suunnitelmiin ja ohjelmiin on tausta-aineistoksi muutoin hyvä ja auttaa hahmottamaan, miten hanke liittyy kokonaisuuksiin. Nämä eivät kuitenkaan osoita suoraan yksittäiselle hankkeelle sijoituspaikkaa valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai kunnallisesti. Valmisteltavissa alueellisissa jätehuoltosuunnitelmissa ollaan tällä hetkellä kuitenkin miettimässä myös yksittäisten toimintojen sijoittumisen ohjausta.

Hankkeen tarkoituksen kuvauksen on ilmeisesti ymmärretty koskevan vain voimalaitosta. Päävaihtoehtojen lisäksi tässä arvioinnissa olisi voinut selkeämmin kuvata nollavaihtoehdon tarkoitusta, koska todellista nollavaihtoehtoa ei tarkastella vaan nollavaihtoehdon toteutuessa joka tapauksessa tarvittavaa uutta lämpökeskusta. Nollavaihtoehdon tarkoitus selviää vain välillisesti osana voimalaitoksen tarkoitusta koskevaa tekstiä.

Vaihtoehtojen käsittely

Hyötykäyttöön kelpaamattoman kyllästetyn puun jätehuolto on jo ratkaistu valtakunnallisella keräilyjärjestelmällä ja keskitetyllä murskauksella, mikä on hankkeen lähtökohta. Hankkeen vaihtoehtojen muodostamisessa lähtökohtana on ollut murskeen hyötykäyttö energiana. Hankkeesta vastaava on arviointiselostuksessa perustellut Parkanon valintaa hankkeiden vaihtoehtojen suunnitelluksi sijoituspaikaksi. Valtakunnalliset, maakunnalliset tai muut suunnitelmat ja ohjelmat eivät sisällä yksittäisten jätteiden käsittely- tai energiahankkeiden sijoituspaikkoja koskevia tavoitteita.

Parkanon voimalaitosvaihtoehtojen muodostamisen taustoihin ja perusteluihin on kiinnitetty huomiota, ja luopumista aseman seudulle sijoittamisesta on perusteltu arviointiselostuksessa lyhyesti taloudellisella kannattamattomuudella. Arviointiohjelman jälkeen arvioitavaksi otettiin uusi vaihtoehtoinen sijoituspaikka Pentissä, jota kunta piti tässä vaiheessa maankäytöllisesti mahdollisena sijoitusvaihtoehtona Parkanossa. Pentin vaihtoehtoa on arvioitu samalla tarkkuudella kuin Parkalan vaihtoehtoa voimalaitosvaihtoehtoisissa.

Arviointimenettelyssä tulee arvioida hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset. Yhtenä vaihtoehtona tulee arvioida hankkeen toteuttamatta jättäminen ns. nollavaihtoehto, jollei tällainen vaihtoehto erityisestä syystä ole tarpeeton. Arviointimenettelyn lähtökohtana ovat sijoitusvaihtoehdot Parkanossa, ja arvioinnin nollavaihtoehdoksi Parkanossa valittiin lämpökeskus, koska Parkanon nykyinen lämpökeskus on korvattava uudella lähiaikoina. Arviointiselostuksessa ei siten perustella, miksi Tuuloksen kierrätystermiinaaliin kerätyn puun nykyinen poltto Ekokem Oy:llä tai kyllästetyn puun hajautettu poltto eivät olisi toteuttamiskelpoisia nollavaihtoehtoja.

Hanketta ja sen vaihtoehtoja tulee arvioida yhtenäisesti, ja arviointiselostuksessa tulee esittää vaihtoehtojen vertailu. Nollavaihtoehtoa ei ole kuvattu ja arvioitu samalla tarkkuudella kuin voimalaitosvaihtoehtoja. Arviointiselostuksesta on 30 sivua päävaihtoehtojen ympäristövaikutuksista ja vain 7 sivua nollavaihtoehdosta, mikä osoittaa osaltaan nollavaihtoehdon arvioinnin puutteellisuutta. Tämän perusteella jälkikäteen voidaan todeta, että hankkeesta vastaava olisi voinut valita nollavaihtoehdoksi lämpökeskuksen sijaan hankkeen toteuttamatta jättämisen ja arvioida nollavaihtoehtona Parkanon ympäristön nykytilaa vertailukohtana.

Vaikutusalueen nykytila

Arviointiselostuksen nykytilatiedoissa ja lisäselvitystarpeista todetaan, että olemassa olevat ympäristötiedot ovat vertailukohdaksi riittäviä. Parkanon nykytilan kuvauksessa todetaan kuitenkin, että kaupungin alueelta ei ole saatavissa tietoja 2000-luvun ilmanlaadusta. Hankkeella ei ole tunnistettu olevan yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa, eikä nykytilan kuvauksestaakaan selviä alueella mahdollisesti sijaitsevia toimintoja, joilla voisi olla yhteisvaikutuksia suunnitellun hankkeen kanssa, kuten muut raskasmetallipäästölähteet. Parkanon elinkeinoista 39 prosenttia on teollisuutta, mitä olisi voinut kuvata tarkemmin mahdollisen yhteisvaikutuksia aiheuttavan kuormituksen näkökulmasta tai todeta, ettei tällaista kuormitusta ole. Pahkalan vaihtoehdon viereisten Teollisuuden Parkin ja teollisuustoimintojen alueille tulevia teollisuustoiminnan tyyppejä ei ilmeisesti ole ollut vielä tiedossa yhteisvaikutusten arvioimiseksi. Ainoa maininta on romuliike 100 metrin etäisyydellä Pahkalassa.

Maaperästä esitetään Suomen arseenin, kromin ja kuparin taustapitoisuudet maaperässä. Vaikutusalueen maaperän pitoisuuksista olisi voinut esittää tarkempia tietoja esimerkiksi geologian tutkimuslaitoksen karttoja näiden aineiden pitoisuuksista purosedimenteissä, metsätutkimuslaitoksen jäkälämenetelmän laskeumatuloksia tai tietoja maaperän happamuudesta. Pirkanmaalla esiintyy maaperässä arseenia ja sen seurauksena korkeita pitoisuuksia kaivovesissä, minkä olisi voinut mainita altistumisarviointien tausta- ja vertailutietona.

Parkanon kaupunki kehittää elinkeinotoiminnassaan sekä teollisuutta että matkailua, mikä onkin tuotu esiin arviointiselostuksessa. Asutus ja elinolot -kohdassa olisi ollut vaikutusten merkittävyyden ja mahdollisten ristiriitojen ja vaikutusten kohdistumisen kannalta tarpeen kuvata tarkemmin palvelu- sekä maa- ja metsätalouselinkeinoja, ikärakennetta ja työssäkäyntialuetta. Tiedot ovat yhtenä lähtökohtana ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi asiantuntijan soveltamalla menetelmä on eri asia kuin arviointimenettelyyn osallistuminen mukaan lukien kirjalliset mielipiteet. Asiantuntija voi osana arviointiaan käyttää osallistumista yhtenä lähdeaineistona. Parkanossa osallistuminen arviointimenettelyyn on ollut laajaa ja aktiivista sekä vuorovaikutteista. Tällä

perusteella voitaneen olettaa, että ihmisiin kohdistuvia koettuja vaikutuksia on osin otettu huomioon arvioinnissa osana vuorovaikutusta. Asiantuntija-arvion puuttuminen arviointiselostuksesta on ilmeisesti kuitenkin vaikuttanut arvioinnin vertailuun ja sen perusteella tehtyihin johtopäätöksiin.

Arviointiselostuksessa elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistykseen kohdistuvia vaikutuksia kuvataan Kotkan jätteen energiahyötykäyttöhankkeen YVA-selostusta lainaamalla. Kotkan yli 54 000 asukkaan teollisuus- ja satamakaupunki eroaa selvästi Parkanon 7400 asukkaan kaupungista, eikä lainaus sovellu hyvin tämän arviointimenettelyn aineistoksi. Lisäksi Kaakkois-Suomen yhteysviranomaisen lausui Kotkan hankkeen arviointiselostuksesta, että kyselyn tuloksista ei tehty kunnollista analysointia tai johtopäätöksiä, joissa olisi mietitty mitä vaikutuksia kyselyn tuloksilla on hankkeen suunnitteluun tai seurantaohjelmaan, eikä tutkimus vastannut kysymykseen mitä vaikutuksia hankkeella on ihmisiin.

Kuten jo arviointiohjelmalausunnossa korostettiin, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa on olennaista tunnistaa paikkakunnan erityispiirteet ja ottaa ne huomioon arvioinnissa. Arviointimenetelmän tuli tuottaa tietoa paikallisista arvoista vaikutusten merkittävyyden arviointiin. Esitetyt yleiset huomiot voimallaitosten tyypillisimmistä ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista eivät ole riittävää arviointia.

Arviointiselostuksesta saatujen mielipiteiden mukaan ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ei esiinny vain hankkeen lähialueella kuten arviointiselostuksessa arvioidaan vaan vaikutusalueena ovat koko Parkanon taajama ja myös etäämmällä sijaitsevat kylät. Asiaa painotettiin jo arviointiohjelmalausunnossa.

Arviointiselostuksen päätelmissä on arviointeihin nähden epä johdonmukaisia johtopäätöksiä. Arviointeja ei ole tehty liikenteen yöaikaisesta melusta ja sen mahdollista terveyshaitasta eikä melutilanteen muutoksista suunnittelualueeseen rajautuvalla puistoalueella. Kuitenkin johtopäätöksinä esitetään, että liikenteen melun koetaan vain viihtyisyyshaitaksi ja ettei lähiympäristön virkistyskäyttöön ole vaikutusta.

Ilmanlaatu ja laskeumat

Arviointiselostuksen mukaan arvioinneissa on painotettu ilmaan kohdistuvia vaikutuksia. Täsmällisemmin ilmaistuna painotuksen tulee kattaa lisäksi ilman kautta aiheutuvat välilliset vaikutukset muualle ympäristöön.

Kyllästetyn puun poltossa syntyvät raskasmetallipäästöt ja niiden haitalliset vaikutukset terveyteen ovat erityisesti aiheuttaneet huolta asukkaissa.

Kyllästetyn puun poltossa syntyvien savukaasujen puhdistusmenetelmä on hankkeen keskeinen osa. Arviointiselostuksessa on kuvattu kaksivaiheinen puhdistusjärjestelmä suhteellisen yksityiskohtaisesti ja esitetty havainnollinen periaatekuva. Arviointiselostuksen mukaan laitetoimittajilla on mahdollisuus toimittaa suunnitelman mukainen laitteisto.

Yhteysviranomaisen on YVA-selostuksen kuuluttamisen jälkeen saanut hankkeesta vastaavalta käyttöönsä VTT:n lausunnon, joka varmistaa jo arviointiselostuksessa esitetyt tiedot. VTT:n lausuu leijukerros poltosta ja kaksivaiheisesta, kahdella suodatuksella varustetusta savukaasupuhdistusjärjestelmästä mm., että "Käytännössä todennäköisyys, että 120 °C:n lämpötilassa savukaasuissa esiintyisi arseeniyhdisteitä höyryfaasissa, on pieni. Mikäli höyryfaasissa olevia metalleja kuitenkin esiintyy savukaasussa, ne adsorboituvat aktiivihilleen, joka poistetaan savukaasuista kaasun suodatuksessa." Ilmatieteen laitoksen laatimassa kyllästetyn puun polton päästöjä kuvaavassa leviämisselvityksessä raskasmetallien oletettiin samoin olevan sitoutuneena hiukkasiin.

Arviointiselostuksessa on esitetty mallitettujen pitoisuuksien ja laskeumien vertailu taustapitoisuuksiin ja eräiden paikkakuntien ilmanlaatuun asianmukaisesti. Tarve tulkita päästöleviämismallien tulokset yleistajuisesti korostui tässä arviointimenettelyssä. Arviointiselostuksen vertailu ohjearvoihin ei ole siten yksistään riittävää, vaan muutos nykytilaan on asukkaiden näkökulmasta olennainen tieto. Esitettyjen tulosten tulkinta ja johtopäätösten tekeminen on jätetty liiaksi lukijalle.

Arviointiselostuksesta ei suoraan ole löydettävissä vastausta kysymykseen, mikä kertyvien aineiden laskeuman merkitys luonnon ja pohjaveden kannalta esimerkiksi 20 vuoden kuluessa. Vertailu taustalaskeumaan ei vielä anna vastausta vaikutuksista. Arviointiselostuksesta tulisi vähintään ilmetä, onko tietoa pitkäaikaisvaikutuksista saatavissa muista hankkeista tai taustalaskeuman alueilta. Varsinainen laskeumavaikutusten tutkiminen edellyttäisi arviointimenettelyn arviointia laajempaa selvitystä ja mahdollisia valtakunnallisesti toteutuvia seurantoja.

Lämpökeskusvaihtoehtojen turpeen raskasmetallipäästöjä ei mallitettu vastaavalla tavalla, eikä esitetty perusteluja arvioimatta jättämiselle tai viiteaineistoja.

Arviointiselostuksessa on verrattu yleisellä tasolla päästöjen kautta tulevaa altistusta ravinnon kautta saatavaan kuormitukseen, mutta tulkinta haitattomuudesta jää lukijalle hataraksi ilman tarkastelua haitattomiin altistustasoihin. Lähdeaineistosta ei ilmene hankkeen vaikutusten arviointiin liittyvää aineistoa eikä arviointimenetelmien kuvauksessa ole mainittu, miten ns. asiantuntija-arviot kattavat vaadittavan altistuksen asiantuntemuksen eikä muutoin arviointiselostuksessa ole esitetty päättelyketjua johtopäätökseen.

Ongelmajätteen polton aiheuttama päästö määrä puhdistinjärjestelmän jälkeen ei ole ainoa vaikutusten kannalta merkittävä tekijä. Polttoprosessi ja puhdistinjärjestelmä sekä ongelmajätteen sisältämät haitalliset aineet yhdessä vaikuttavat päästöjen hiukkaskokoluokkiin. Vaikutusarvioineissa käytetty leviämismalli ja ohjearvot perustuvat hiukkaskokoluokkaan PM₁₀. Halkaisijaltaan pienempien hiukkasten muodostumiseen, leviämiseen ja mahdollisiin terveyshaittoihin liittyy siten epävarmuutta.

Luonto

Luontoarvojen nykytilan arviointi edellyttää menetelmänä maastokäyntiä, jossa hankkeen suunnittelualueen ja lähiympäristön arvot tarkistetaan. Suunnittelualueelle on tehty nykytilan selvittämiseksi maastokäynti, mutta mahdollinen samalla tehty luontoarvojen kartoitus ei ilmene tekstistä. Arviointiselostuksen viittaus, ettei alueella ole tiedossa olevia esimerkiksi rekistereissä mainittuja uhanalaisia lajeja, ei ole riittävää. Luontoarvioinnista puuttui mm. tieto vain 450 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta esiintyvistä liito-oravasta. Ympäristökeskuksen liito-orava-asiantuntijan mukaan hankkeella ei kuitenkaan ole haitallisia vaikutuksia liito-oravan elinpiirille.

Kirkkojärven ekosysteemille poikkeustilanteissa kohdistuvaa kuormitusta ja laskeuman yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu.

Melu

Arviointiselostuksen mukaan suunnittelun edetessä ja laitoshankintojen varmistuessa tarvittaessa varmistetaan ohjearvojen alittuminen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Arviointiselostuksen maininta ohjearvojen noudattamisesta ei ole arviointimenettelyn tarkoittamaa arviointia, ja meluntorjuntatoimet ovat lieventämistoimia.

Yhteysviranomaisen arviointiohjelma lausunnossa edellytettiin, että melun arvioinnissa tulee ottaa huomioon melutaso lisäksi melun ominaisuudet ja kohdealueen luonne. Lisäksi melun häiritsevyyden arvioinnissa tuli ottaa huomioon, että suunnitellun sijoituspaikan ja asuinalueen välinen alue on seutukaavassa virkistysaluetta ja maakuntakaavassa alueella on viheryhteyden tarve, mikä tulee ottaa huomioon. Arviointiohjelmassa esitetyt melumittaukset nykyisestä melutasosta todettiin olevan siten tarpeen tehdä tontilla, virkistysalueella ja asuinalueella. Arviointiselostuksesta ei ilmene myöskään muutos melutasoissa, vaikka nykytilaa on selvitetty mittauksin lähiympäristössä. Myös ympärivuorokautisten polttoainekuljetusten melun arviointi puuttuu yöajalta. Niiden aiheuttama, taustamelusta erottuva melu tontin ympäristössä voi olla häiritsevää alhaisillakin melutasoilla ja siten merkittävää uneen kohdistuvana terveyshaittana.

Voimalaitoksen, voimalaitostontin lähiympäristön liikenteen ja työkonien melun aiheuttamien melutasojen arviointi mallintamalla osana jatkosuunnittelua on tarpeen, eikä vain valmiin laitoksen melun mallintaminen. Melutilanteen muutoksen esittäminen karttapohjalla on hyvin havainnollinen ja suositeltava tapa. Meluselvitysten suunnittelu yhteistyössä viereillä olevan asemakaavoituksen kanssa on suositeltavaa. Viheralueen laatu ja soveltuvuus haluttuun maankäyttöön nykyisin ja hankkeen vaikutusalueena tulisi tarkastella muidenkin vaikutusten kannalta.

Rakentamisvaiheen vaikutukset

Rakentamisvaiheen vaikutuksia on kuvattu yleisellä tasolla, sekä näiden vaikutusten kohdentumista voimalaitoksen suunnittelualueiden ympäristöissä alle 500 metrin säteellä työmaasta. Rakentaminen ja sen vaikutukset kestävät noin vuoden ja suunnitelman mukaan voivat ajoittua muuhunkin kuin kello 6 - 18 väliseen aikaan eikä ajoittuminen vain arkipäiviin käy ilmi ja lisäksi rakennusvaiheen aikaisten haittojen estämisessä viitataan paalutukseen ja räjäytyksiin tms.. Arviointiselostuksen mukaan asukkaille tiedotetaan tarvittaessa.

Lähimmän yksittäisen asuinrakennuksen lisäksi arvioinnissa on perusteltua ottaa huomioon laajemmin asuinalueet ja asukasmäärät.

Kaukolämpöverkko rakennetaan yleensä noudatellen tielinjoja. Verkkojen linjauksia ei ole esitetty arviointiselostuksessa eikä mahdollisia rakentamisvaiheen läjitysalueita. Haittojen kohdentuminen asukkaisiin ja luonnonympäristöön ei siten ilmene arvioinnista: esimerkiksi, edellyttääkö linja aukkoa suojapuustoon, joka aukaisee näkymän asutuksesta voimalaan päin tai muita viihtyvyyttä vähentäviä pitkäaikaisempia vaikutuksia?

Suosittelavaa olisi suunnitella rakentamisaikaisten ja rakentamisen aiheuttamien pitkäaikaisten haittojen estäminen ja lieventäminen yhdessä kohdealueen asukkaiden kanssa.

Liikenne

Arviointiselostuksessa on esitetty arvioinnit liikenteen vaikutuksista. Arvioinnin tulos poikkeaa kuitenkin Hämeen tiepiirin lausunnosta, jossa vaikutukset kevyeseen liikenteeseen valtatien 23 ja Karviantien sekä onnettomuusriskit valtatien 3 ja Karviantien liittymässä on arvioitu merkittävämmiksi, koska lieventäviä tienpitohankkeita ei voida toteuttaa lähivuosina. Vastaavasti liikennehaittojen lieventämisen tarve on selvempi tiehallinnon lausunnon mukaan.

Voimalaitostontin liikennettä ei ole vielä arviointimenettelyn aikana suunniteltu. Arviointiselostuksen mukaan se suunnitellaan logistisesti toimivaksi, mikä antaisi samalla mahdollisuuden melun ja päästöjen vähentämiseen suunnittelun keinoin.

Maankäyttö

Voimalaitoksen asemaakaavoituksen ja hankkeen YVA-menettelyn arviointien hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan molemmissa suunnitteluprosesseissa oli tavoitteena. Hankkeen asemakaavan laatijan näkökulmasta arvioinnit ovat hyvä lisä kaavoituksen arviointiin, mutta arvioinnissa olisi pitänyt olla enemmän eri vaihtoehtojen vertailua. Arviointiin lisättiin vaihtoehtoinen sijoituspaikka Pentin asemakaava-alueella.

Arviointiselostuksessa todetaan, että voimalaitos ja sen vaatima liikenne ei haittaa alueella kaavoituksessa määriteltyä muuta toimintaa vaikka asemakaavoituksen näkökulmasta arviointiselostus näyttäisi kuitenkin olevan puutteellinen melun sekä ilmaan ja vesihuoltoon kohdistuvien vaikutusarviointien osalta. Puutteita korostaa nykyisen asutuksen sijainti lähellä voimalaitoksen tai lämpökeskuksen edellyttämiä asemakaavaratkaisuja. Asemakaavojen mukaan melutason ohjearvon soveltamisen kannalta lähimmät kohteet ovat lähivirkistysalueet (VL), eivät lähimmät asuinrakennukset kuten arviointiselostuksessa on mainittu. Lisäksi arviointeja vaikutuksista lähimaisemassa saattaa olla tarpeen täydentää yhteistyössä lähiasutuksen kanssa. Nollavaihtoehdon polttoaine edellyttää arvioinnit erityisesti turpeelle ominaisen hajun, pölyämisen ja räjähdysvaaran osalta.

Maisema

Arviointiselostuksen mukaan voimalaitosvaihtoehdot muuttavat lähimaisemaa. Havainnekuvat helpottavat hahmottamaan voimalaitoksen kokoa, mutta arviointiselostukseen valitut havainnekuvat eivät kuitenkaan kumpikaan esitä näkymää asuinalueilta päin Pahkalasta ja Pentin alueelta tai hankkeen länsipuolelta. Asukasmielipiteiden mukaan puuston suoja-vaikutus ei olisi yhtä hyvä kuin havainnekuvissa. Lämpökeskusvaihtoehdosta puuttuu vastaavat havainnekuvat ja arviointi maisemavaikutuksista. Arviointiselostuksesta ei ilmene mahdolliset suojapuuston muutokset esimerkiksi putkiyhteyksien vuoksi.

Vesistöt ja pohjavesi

Arviointiselostuksessa saa käsityksen, että lähtökohdaksi on otettu, että suljetusta polttoainekäsittelystä ei aiheudu haitallisten aineiden päästöjä, mutta selostuksen mukaan toisaalta haittojen estämiseksi rakennetaan tasausallas ja ottamalla tasausaltaalla ajoittain näytteitä vedenlaatua on lisäksi tarpeen vielä varmistaa. Rakennusten poistoilman hiukaspitoisuuksista ja määristä ei saa käsitystä pelkällä viittauksella suotimeen. Polttoaineen purkutilan alipaineistuksesta ei saa myöskään käsitystä renkaissa piha-alueelle mahdollisesti kulkeutuvasta murskeen pölystä.

Yhteysviranomaisen arviointiohjelmalausunnossa edellytettiin esitettäväksi arviointiselostuksessa mm. arvioinnin lähtökohtana käytettävät oletus- tai suunnitteluarvot vesien määrästä ja laadusta (mg/l) sekä näiden vaihtelusta (mg/l), vaikutukset jätevedenpuhdistamon toimintaan ja puhdistamolietteen laatuun. Samoin tuli esittää arviointi hulevesien haitta-aineiden määristä ja pitoisuuksista ja niiden vaikutuksista purkuvesistöön asti sekä laskeumien ja hulevesien merkitys vesiekosysteemeille.

Arviointiselostuksen hankekuvauksessa on arvio sade-, hule- ja jätevesimääristä kuutioina vuositasolla ja laadusta tiedot "sadevesiviemäriin johdettavia ja tavanomaisia taloudesta tulevia".

Arviointiselostuksen vaikutusarvioinneissa maininnat "hulevedet käsitellään viranomaisten asettamien ehtojen mukaan", "jätevedet puretaan viemäriverkkoon" eivät ole riittävää vaikutusten arviointia. Lisäksi todetaan, että ilmaan kohdistuvien päästöjen leviämismalliin perustuen ei ole vaikutuksia vesiekosysteemiin. Arviointiselostuksesta puuttuu siten arvi-

ointi, aiheuttaako alueelta normaali- tai häiriötilanteissa poistettavat vedet merkittäviä vaikutuksia vesistöön lyhyellä ja pitkällä aikavälillä sekä mahdollisista vaikutuksista jätevedenpuhdistamon toimintaan ja jätevesilietteen sekä edelleen vesiekosysteemiin.

Arviointiselostuksen mukaan voimalaitos oli arviointien aikaan edelleen esisuunnitteluvaiheessa, mikä ei mahdollistanut tarkempia arviointeja. Lämpökeskuksesta ei ole riittäviä tietoja.

Arviointiselostuksen mukaan suunnittelussa huomioidaan myös poikkeuksellisen suuret sademäärät. Suunnittelun lähtökohtana olevaa määrää ei kuitenkaan mainita ilmasto ja ilmanlaatu –kohdassa. Mitoitus on tarkistettava viimeistään kaavoituksessa ja/tai lupamennettelyissä.

Pohjaveden pilaamiskielto koskee muitakin kuin vain tärkeitä pohjavesialueita. Pentin vaihtoehtoon liittyen pohjaveden käyttöä ei ole ilmeisesti kattavasti selvitetty kuten alueen vesiosuuskuntia eikä varmistettu kiinteistöjen kaivojen käyttöä.

Toiminnan lopettaminen

Arviointiselostuksen mukaan voimalaitoksen lopettamisen jälkeen alueelle ei jäisi pysyviä haittoja tai muutoksia. Arvioinnissa ei ole otettu huomioon laskeumien ja vesistökuormituksen ympäristöön kertyviä aineita, eikä arvioitu, onko vaikutus merkittävä vai ei.

Haittojen estäminen

Yksityiskohtaisempi haittojen estämisen suunnittelu yhteistyössä kaavoittajan kanssa siten, että ratkaisuihin hyödynnetään suunnittelun keinot on suositeltavaa. Arviointiselostuksessa esitetyt, hankkeen lupamennettelyissä käytettävissä olevat ratkaisut rajoittuvat pääasiassa hankkeen päästöjä rajoittaviin tekniisiin, ohjearvot täytettäviin ratkaisuihin.

Seurantaohjelmassa esitetty mahdollisuus ympäristöterveyden asiantuntijan tai asiantuntijalaitoksen lausuntoon toiminnan seurantatiedoista ja elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvät seuranta ovat hankkeesta esitettyjen mielipiteiden sisällön mukaan tarpeen. Terveysriskien käsittelyssä saattaisi olla hyötyä seurantatulosten kansantajuisesta vertailusta muihin tunnettuihin terveysriskeihin esimerkiksi kansanterveyslaitoksen tietoihin. Riskit väestötasolla olisi syytä selittää silloin huolellisesti. Alan asiantuntijoita on siten suositeltavaa konsultoida jo tarkennettaessa arviointiselostuksen ehdotusta terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien haittojen seurannasta.

Piha-alue voi likaantua renkaissa kulkeutuvilla aineilla, mikä tulisi estää ensisijaisesti hankesuunnittelulla hulevesien likaantumisen kautta aiheutuvien vaikutusten vähentämiseksi.

Epävarmuudet ja oletukset

Arviointiselostuksen arviointitulokset vastaavat hankekuvausta, mutta toisaalta arviointitulokset pätevät vain esisuunnittelua vastaavaan kuvaukseen liittyvien oletusten toteutuksessa. Hankekuvauksen mukaisen voimalaitoksen ja puhdistusjärjestelmän tekniikan kuvaus on riittävä hankkeen suunnitteluvaiheeseen nähden.

Ympäristölupaviranomainen ja muut viranomaiset tarkistavat valmiin hankesuunnitelman ja arviointiselostuksen vastaavuuden ja edellyttävät tarvittaessa arviointien päivitykset. Ympäristölupaviranomainen tarkistaa mm. valmiin hankesuunnitelman vastaavuuden suhteessa oletuksiin polttoaineen tasalaatuisuuden varmistamisesta tai puhdistusjärjestelmän riittävästä mitoituksista raskasmetallipitoisuuksien vaihtelun varalta. Puhdistusjärjestel-

män tehokkuus voidaan käytännössä osoittaa vasta laitoksen käyttöönoton jälkeen tehtävillä päästömittauksilla.

Ympäristölupaviranomainen voi esimerkiksi tarvittaessa esittää valtioneuvoston päätöksen päästöraja-arvoihin perustuneen leviämismallin lisäksi tehtäväksi leviämismallit, jotka perustuvat voimalaitoksen takuuarvoja paremmin vastaaviin voimalaitoksen keskimääräisiin päästöihin ja häiriöpäästöihin.

Hankesuunnitelmaan liittyvien epävarmuuksien poistaminen saattaa edellyttää kyllästetyn puun polton ja esitetyn puhdistinjärjestelmän toimivuuden testausta täydenmittakaavan laitoksessa esimerkiksi ongelmajätteen koepolttoa olemassa olevassa leijukerroskattilassa. Ongelmajätteen koepolton lupamenettely on tässä tapauksessa selvitettävä.

Riskit ja ympäristöönnettomuudet

Arviointiohjelmalausunnossa suositeltiin, että arvioidaan voimalaitoksen häiriötilanteiden merkitystä suhteessa normaalitoiminnan ympäristövaikutuksiin. Häiriöpäästöjen ympäristö-riskianalyysi ja häiriöpäästöjen ympäristövaikutusten arviointi ovat perusteltuja, koska kyseessä on ongelmajätteen käsittely ja poltto ja koska mielipiteet osoittavat selvää huolta asiasta. Ympäristöriskianalyysissä tunnistetaan riskit ja niiden suuruus ilmapäästöjen ja vesihuollon osalta sekä arvioidaan pahimman tapauksen vaikutukset. Arviointiselostuksen mukaan pahimmat laitoksen riskit ovat tulipalo tai kattilan räjähdys. Räjähdykseen varaudutaan rakenteellisesti ja johtamalla palokaasut suodatuksen jälkeen piippuun.

Suunnittelualueelta pois johdettavien vesien, mukaan lukien sammutusvedet, hallintaan liittyvien riskien arvioinnin riittävyys jää arviointiselostuksen yleispiirteisen hankekuvauksen vuoksi epäselväksi. Riskin arvioinnissa tulee selvittää, ottaako jätevedenpuhdistamo vastaan poikkeuksellisia vesiä ja miten mahdolliset haitat jätevesilietteen laadulle ovat ratkaistavissa.

Kemikaalien käytön ja varastoinnin vaikutukset –otsikon alle koottu aineisto sopii lähinnä riskien hallintaan ja haitallisten vaikutusten lieventämiseen.

Osallistuminen

Arviointiselostuksessa on otettu huomioon arviointiohjelmasta saatu palaute ja arviointi on käytännössä edennyt vuorovaikutteisesti. Vuorovaikutteinen osallistuminen on kirjattu arviointiselostukseen hyvin. Arviointiselostuksesta annetuissa mielipiteissä on tuotu esiin mm., ettei seurantaryhmän näkökulmaa otettu huomioon. Kaikkia mielipiteitä ei voida arviointimenettelyssä ottaa huomioon, mutta hankkeesta vastaavan on syytä kuitenkin avoimesti perustella suunnittelussa tekemiään ratkaisuja ja valintoja.

Vuorovaikutteisuudesta huolimatta hankkeesta vastaavan ja suuren joukon parkanolaisia näkemykset hankkeen ympäristövaikutuksista ovat arviointimenettelyn lopussakin suhteellisen kaukana toisistaan. Arviointimenettelyn osallistumisessa olisi saattanut olla hyödyllistä käyttää ulkopuolista, puolueettomaksi hyväksyttyä sovitteluvaa henkilöä esimerkiksi yleisötilaisuuksien vetäjänä ja vuorovaikutuksen rakentajana.

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutusten arvioinnin lisäksi ristiriitaista keskustelua on käyty valtakunnallisista ongelmajätehuollon linjauksista, jotka eivät kuitenkaan ole hankkeesta vastaavan päätösvallassa ja suunniteltavissa. Arviointiselostuksessa olisi siten tullut läpinäkyvästi selostaa, mitä päätösten ja valintojen polkua valtakunnallisista ongelmajätehuollon tavoitteista on päädytty arvioitavana olevaan hankkeeseen.

Raportti

Arviointiselostus on laaja raportti, joka vaatii tekijöiltään erityistä ja monipuolista asiantuntemusta. Arviointiselostuksen johdantokappaleessa olisi hyvä tuoda esille raportin laatijat ja heidän asiantuntemuksensa sekä vastuualueensa raportin sisällöstä. Myös nämä ovat lukijan kannalta oleellisia tietoja.

Arviointiselostuksen lähdeluettelossa mainitut tietolähteet ja viitteet sovellettavaan lainsäädäntöön ovat ajantasaisia. Muissa hankkeissa tehtyjen tutkimusten saatavuudesta on mainittu selvästi niiden luottamuksellisuus. Lähdeluettelosta ilmenee lisäksi hyvin yhteydenotot paikallisiin viranomaisten asiantuntijoihin. Lähdeluettelo on voinut koota ohjearvojen taustamateriaalia kuten hallituksen esityksiä tai perustelumuikeioita, jotka sisältävät aineistoa terveys- tai luontovaikutuksista.

Terveysvaikutuksia koskevissa johtopäätöksissä vaikutuksista ja niiden merkittävydestä on viitattu Ilmatieteen laitoksen raporttiin, mutta tiedon alkuperäistä lähdettä ei mainita.

Raportin kuvat ovat selkeitä ja pääsääntöisesti havainnollisia. Taulukoissa ja kuvissa on esitetty rinnakkain vaihtoehtoja koskevat tulokset ja tulosten merkittävyyttä osoittavat kriteerit, mikä helpottaa lukijalle uuden asian hahmottamista. Kuvat ja tulosten esittämistapa tukevat tekstiä ja raportin ymmärrettävyyttä. Kaikki lukijat eivät ole asiantuntijoita, joten sanasto raportin alussa on tarpeen, ja lisäksi ilmanlaatuun liittyvät mikro-, nano-, ja pikogrammat olisi ollut tarpeen selittää taulukoiden yhteydessä tai tekstissä.

Arviointiselostuksesta saadun palautteen määrän ja sisällön perusteella arvioinnin tuloksia ei ole esitetty riittävän yleistajuisesti. Vertaaminen terveys- ja ympäristöperusteisiin ohjearvoihin on oikein, mutta ei vielä välttämättä anna kokonaiskuvaa hankkeen vaikutuksista, koska useimmilla lukijoilla ei ole tiedossa ohjearvojen taustatietoja. Erityisesti laskeuman pitkäaikaisvaikutuksia ei ole ohjearvojen kautta saatu ymmärrettävästi esille arviointiselostuksessa. Johtopäätösten tekeminen on siten jätetty liiaksi lukijoille.

Arviointiselostuksen alussa on tiivistelmä, josta saa kokonaiskuvan arviointiselostuksessa esitetyistä tiedoista. Tiivistelmästä puuttuu kuitenkin yhteenveto laskeumaa koskevista arviointituloksista.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi

Arviointiselostuksessa arvioitujen vaikutusten merkittävyyttä on pääsääntöisesti arvioitu vertaamalla niitä ohjearvoihin. Joitain arviointeja on jopa korvattu ainoastaan toteamalla, että ohjearvot alittuvat. Ohjearvot ovat olennainen osa hankkeen lupamenettelyissä, joissa ohjearvo muutetaan sitoviksi määräyksiksi. Ympäristövaikutusten arviointimenettely liittyy hankkeen suunnitteluvaiheeseen, jossa ohjearvojen lisäksi haittojen merkittävyyttä määrittää suunnittelualueen arvot. Nämä merkittävydessä huomioon otettavat arvot on selvitetävä erikseen arviointimenettelyssä. Parkanossa paikallisten arvojen merkitys haittojen merkittävyydelle nousi selvästi esille. Arviointiselostuksen tapa esittää arviointitulokset ei tältä osin vastanne lukijoiden odotuksia. Tämä on olennaista hankkeen suunnittelulle, koska arviointiselostusta hyödynnetään paikallisessa päätöksenteossa, ei vain lupahakemuksissa.

Haittojen lieventäminen

Suunnitelmaan haittojen ehkäisemisestä ja lieventämisestä on koottu keskeiset tekniset ratkaisut ja toimintamallit, jotka tullaan antamaan tarkemmin lupamääräyksinä laitoksen ympäristölupapäätöksessä. Lisäksi ehdotetaan avointa tiedottamista asukkaille hankkeen etenemisestä ja asukkaiden oikeuksista vaikuttaa hanketta koskevaan päätöksentekoon, mikä on hyvä menettely. Lisäksi lähialueen asukkaille tiedotetaan tietyistä rakentamisvaiheista. Esitetyn suunnitelman laajentaminen antamalla asukkaille mahdollisuuksia osallistua elinympäristöönsä kohdistuvien rakentamisaikaisten haittojen ja maisemaan kohdistuvien haittojen estämisen ja lieventämisen suunnitteluun on suositeltavaa.

Vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Vertailussa on tarkoitus tiivistää, jäsentää ja tulkita päätöksentekoa varten kaikki arviointimenettelyssä tuotettu tieto.

Arviointiselostuksen yhteenvedoissa todetaan, että hankkeella ei ole vaikutusta maaperään, vesiin jne. toisin kuin vertailutaulukukoissa. Hankkeella on todellisuudessa ympäristövaikutuksia, joten sopivampi ilmaisu on, että ei ole arvioinnin mukaan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Käytetty vertailumenetelmä on ymmärrettävästi selostettu ja siten läpinäkyvä. Vertailu on ryhmitelty neljään taulukkoon YVA-lain ympäristövaikutuksen määritelmän mukaan. Määritelmä sisältää viidennen kohdan, määritelmän neljän muun tekijän keskinäiset vuorovaikutussuhteet, mitä ei ole otettu huomioon. Edellä lausunnossa esille tuodut puutteet heijastuvat vastaavasti vertailutaulukoiden sisältöön:

Ensimmäisestä vertailutaulukosta puuttuu ihmisiin kohdistuvien vaikutusten merkittävyys Pentin ja Pahkalan vaihtoehtoissa. Nollavaihtoehto eronnee tässä suhteessa voimalaitosvaihtoehtoista. Nollavaihtoehtoa ei ole arviointiselostuksessa arvioitu yhtenäisesti vaihtoehtojen 1 ja 2 kanssa. Taulukossa ei siten voi todeta, että nollavaihtoehtoon vaikutukset eivät eroa hankevaihtoehtoon vaikutuksista. Johtopäätöksessä melusta ei ole otettu huomioon lähivirkistysaluetta.

Toisessa taulukossa johtopäätös, ettei vesistövaikutuksia ole, jää arviointiselostuksen perustella vielä epäselväksi ja todentamatta. Johtopäätöksessä savukaasujen vaikutuksista puuttuu arviointi laskeumien aiheuttamista kertymistä ja niiden mahdollisia vaikutuksia tulevaisuudessa. Vertailussa tulee olla mukana tuhkan sijoitustarve ongelmajätteen kaatopaikalle hankkeen merkittävänä vaikutuksena.

Kolmannessa taulukossa lähimaisemavaikutus Pahkalan alueen viereiseen puistoon ei näy johtopäätöksissä ja hankkeen havainnekuvan mukaan maisema muuttuu Pentin asuinalueella. Taulukossa mainitaan kaavamuutoksen vireilläolo, mihin on tullut uutta tietoa arviointiselostuksen jälkeen.

Neljännessä taulukon luonnonvaroihin kuuluu pohjavesivarannot, joita on arvioitu osin puutteellisesti Pentin vaihtoehtoissa.

Arviointiselostuksen johtopäätöksessä voimalaitoshankkeen toteuttamiskelpoisuudesta ei ole riittävästi otettu huomioon ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Tässä kohdin näkyy erillisen asiantuntijaselvityksen puute, mikä on johtanut ihmisiin kohdistuvien vaikutusten liian kapeaan ymmärtämiseen vertailussa. Parkanossa oli arviointimenettelyn aikana havaittavissa piirteitä konfliktista, jossa eri toimijoiden ymmärrys arvioinnista ei lähestynyt toisiaan menettelyn aikana vuorovaikutteisuudesta huolimatta. Vastakkainen asetelma on ilmeises-

ti kanavoitunut hankkeen asemakaavoituksesta käytyyn keskusteluun ja kunnalliseen päätöksentekoon. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset laajasti ymmärrettynä ovat tämän perusteella merkittäviä ja osa hankkeen toteuttamiskelpoisuuden arviointia. Arviointiselostuksen on tarkoitus välittää tietoa päätöksentekoon myös ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista sen lisäksi, että tieto vaikutti osin jo arvioinnin aikana hankkeen suunnitteluun.

Voimalaitoksen toteuttaminen Parkanoon edellyttää sen mahdollistavan asemakaavan.

Riittävyys

Kyllästetyn puun polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelylle on antanut leimansa epävarmuus tälle polttoaineelle erityisesti suunnittelun uuden poltto- ja puhdistustekniikan toimivuudesta oletetulla tavalla. Arvioitavana ovat ongelmajätteen käsittelyn ympäristövaikutukset, mikä korostaa epävarmuuden tarkastelun painoarvoa arvioinnissa. Arviointiselostuksessa esitetty hankekuvaus on lähtökohta koko ympäristövaikutusten arvioinnille. Hankkeesta vastaavan ja arviointimenettelyyn osallistuneiden paikallisten, asiaan perehtyneiden henkilöiden näkemykset epävarmuudesta eroavat toisistaan selvästi. Yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa arviointiselostuksen perusteella ja siinä kuvatus suunnitteluvaiheen mukaan. Lisäksi yhteysviranomaisen tukeutuu tausta-aineistona valtion teknisen tutkimuslaitoksen lausuntoon, joka myöskään ei välttämättä vastaa valmista hankesuunnitelmaa. Yhteysviranomaisen pitää arviointiselostusta hankekuvauksen osalta riittävänä, mutta korostaa ympäristövaikutusten kannalta olennaisten epävarmuuksien tarkistamista jatkosuunnittelussa.

Hankkeeseen liittyvä epävarmuus ja ongelmajätteen poltto heijastuvat Parkanossa selvästi ihmisiin kohdistuviin vaikutuksiin. Asia on tullut ilmi arviointimenettelyn vuorovaikutuksessa, jossa sekä hankkeesta vastaava että parkanolaiset ovat olleet aktiivisia. Arviointimenettely on kuitenkin ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointimenetelmän osalta heikko.

Arviointiselostuksessa on keskitytty ilmaan kohdistuviin vaikutuksiin ja niiden merkittävyyden arviointiin terveys- ja luontoperusteisten pitoisuusohjearvojen ja Ilmatieteen laitoksen tausta-asemien keskimääräisten vuosilaskeumatietojen avulla. Arviointiselostus sisältää niukat tiedot ja perustelut laskeumien pitkäaikaisvaikutuksista luontoon, pohjavesiin ja väestöön. Tiedon puute kytkeytyy olennaisesti edellä kuvattuun hankesuunnitelman epävarmuuteen, ja nämä yhdessä heijastuvat edelleen ihmisiin kohdistuviin vaikutuksiin. Näiden kolmen tekijän keskinäistä vuorovaikutusta ei ole avoimesti tarkasteltu arviointiselostuksessa. Yhteysviranomaisen pitää arviointiselostukseen kirjattua ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia heikkona, koska arvioinnissa ei käytetty menetelmää, joka olisi tunnistanut riittävän varhaisessa vaiheessa eri tekijöiden kytkennän merkittävyyden ja ohjannut ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia. Arviointimenettely kuitenkin on tuonut näiden tekijöiden muodostaman vaikutuskokonaisuuden esiin, ja sitä on dokumentoitu mm. arviointimenettely kirjallisiin mielipiteisiin ja julkaistuihin muistioihin.

Kaavoittajan lausunnon mukaan arviointiselostuksen tulokset suunniteltujen sijoituspaikkavaihtoehtojen lähiympäristössä ovat olleet hyödyllisiä asemakaavoituksen kannalta. Yhteysviranomaisen pitää kuitenkin lähiympäristöön kohdistuvien vaikutusten ja erityisesti elinympäristöön aiheutuvien muutosten arviointia esisuunnitteluvaiheessa vasta alustavana. Ohjearvot edustavat haitallisten vaikutusten huomioon ottamisen vähimmäistasoa suunnittelussa, mikä ei lähiympäristössä muutoinkin hankalaksi koetun hankkeen suunnittelussa tuota asukkaiden kannalta toivottavaa, parasta lopputulosta.

Yhteysviranomaisen pitää samoin vesien hallinnan kuvausta ja siihen perustuvaa vesistövaikutusten arviointia alustavana ja painottaa vesien hallintaan liittyvät riskien, mukaan lukien ilmaston äärevöitymisen, analysointia hankkeen jatkosuunnittelussa.

Yhteenveto jatkosuunnittelua varten

Arviointimenettely liittyi YVA-lain tavoitteen mukaisesti mahdollisimman varhaiseen hankesuunnitteluun, heti hankevaihtoehtojen esisuunnittelun jälkeen alkaneeseen suunnittelu- vaiheeseen. Hankesuunnittelu ei edennyt menettelyn aikana vielä yksityiskohtaiseen suunnitteluun, mikä on lähtökohtana yhteysviranomaisen lausunnossa arviointimenettelyn riittävydestä.

Arviointimenettelyn aikana ei ollut mahdollista ratkaista kaikkia ongelmajätteitä polttavan voimalaitoshankkeen suunnittelukysymyksiä ja sulkea pois ratkaisuihin ja niitä vastaaviin ympäristövaikutuksiin liittyvää epävarmuutta. Valmiista suunnitelmasta on perusteltua tehdä arviointiselostuksessa mainittua riskiarviointia tarkempi ympäristöriskianalyysi, jossa tunnistetaan riskit ja niiden suuruus ilmapäästöjen ja vesihuollon osalta sekä arvioidaan pahimman tapauksen vaikutukset. Riskiarvioinnissa tulee tarkistaa, onko ilmaston äärevöityminen otettu suunnittelussa huomioon.

Voimalaitoksen ja lämpökeskuksen sijainti lähellä asutusta ja rajoittuminen lähivirkistys- alueeseen edellyttää selvitystä melutilanteen muutoksesta ja melutasoista sekä melun luonteesta. Samoin arviointeja voimalaitosrakennuksesta ja piha-alueelta mahdollisesti ilmaan pääsevien haitta-aineiden vaikutusten arviointia on syytä tarkentaa siten, että haitallisten vaikutusten estämiseen voidaan käyttää myös maankäytön suunnittelun keinoja. Tämä edellyttää edellä mainittujen arviointien ja selvitysten täydentämistä rinnakkain asemakaavan laadinnan kanssa. Voimalaitosvaihtoehdot ja ainakin Pahkalan lämpökeskus edellyttävät ensin asemakaavaratkaisun ja sen jälkeen ratkaistavan ympäristöluvan. Arviointiselostus ei sisällä hankkeen tässä suunnitteluvaiheessa tarvittavia tietoja näitä päätöksiä varten. Pentin lämpökeskuksen ympäristövaikutukset olisi arvioitava ympäristölupahakemuksen edellyttämällä tarkkuudella.

Voimalaitosalueelta pois johdettavien vesien pitkäaikaisvaikutuksia tulee täydentää vastaamaan edellä mainittuja voimalaitosalueesta edellytetyjä tarkempia arviointeja.

Hankkeen aiheuttamat muutokset vaikutusalueella tulee tulkita yleistajuisesti siten, että vaikutusten merkittävyys on ymmärrettävissä ilman erityisosaamista. Erityisesti laskeumien pitkäaikaisvaikutukset on tarpeen tulkita ja perustella tulkinta ihmisten, luonnon ja pohjaveden kannalta.

Hämeen tiepiirin lausunnossa esitetyt näkökohdat liikennejärjestelyistä ja liikenneturvallisuudesta on syytä ottaa huomioon sekä hankkeen että kaavoituksen jatkosuunnittelussa

Arviointimenettelyssä on puutteita nollavaihtoehdon arvioinnissa. Parkanon voimalaitoksen vaihtoehdoksi valittua lämpökeskusta ei ole arviointiselostuksen mukaan arvioitu ja vertailtu yhtenäisesti voimalaitosvaihtoehtojen kanssa. Nollavaihtoehdon ympäristölupa ei edellytä YVA-menettelyä ja arviointiselostuksen liittämistä lupahakemuksiin, joten arviointiselostuksen puutteet eivät siten suoraan vaikuta lämpökeskuksen toteuttamiseen. Nollavaihtoehdonkin toteuttaminen edellyttää ympäristövaikutusarviointien täydentämistä ennen lupahakemusta.

Arviointiselostuksessa esitetyn aikataulun mukaan yhteysviranomaisen yhteenvedossa esittämien selvityksien ja lupahakemuksen laatimiseen jäisi noin kaksi kuukautta, jos ympäristölupakäsittelyajaksi oletetaan kuusi kuukautta. Lumaratkaisu odottaisi lisäksi asemakaavan valmistumista. Aikataulu ei ole riittävä selvityksille ja jatkosuunnittelulle.

Arviointiselostuksen riittävyys (YVAA 10 § Arviointiselostus)

Yhteysviranomaisen hyväksyy esitetyn arviointiselostuksen riittäväksi ottaen huomioon hankkeen suunnitteluvaiheen ja siihen liittyvät epävarmuudet. Yhteysviranomaisen ei voi arviointiselostuksen perusteella ottaa kantaa hankkeen toteuttamiskelpoisuuteen, joka on suoraan sidoksissa epävarmuuksiin ja niiden ratkaisuun hankkeen jatkosuunnittelussa. Lisäksi jatkosuunnittelussa on perusteltua täydentää arviointeja yhteysviranomaisen yhteenvedon mukaan.

Johtaja

Ulla Koivusaari

Ylitarkastaja

Leena Ivalo

Suoritemaksu 6720 €

Maksun peruste ja oikaisuvaatimus

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n ja ympäristöministeriön asetuksessa (1237/2003) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti: 1. kunta 5750 € ja 2. kunta 970 yhteensä 6720 €. Maksuvelvolinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Yhteysviranomaisen lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille. Kopiot arviointiselostuksesta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä lähetetään liitteenä vain hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Pirkanmaan ympäristökeskuksen arkistossa.

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävissä internetosoitteessa:

<http://www.ymparisto.fi/yva> (alueelliset ympäristökeskusten YVA-sivut - Pirkanmaa – vireillä olevat YVA-hankkeet), johon linkki Parkanon kaupungin internetsivulta.

Lausunto on yleisön nähtävillä vähintään kuukauden ajan seuraavissa paikoissa: Parkanon kaupungin palvelupiste, Parkanontie 37 ja kirjastossa Parkanontie 57 ja Ikaalisten kaupungintalo, Valtakatu 5 - 7 ja Tevaniemen kirjasto, Luhalahdentie 698. Tampereella Pirkanmaan ympäristökeskuksessa, Rautatienkatu 21 B, 7. krs.

TIEDOKSI Lausunnonantajat

Mielipiteenesittäjät (1. allekirjoittaja)

Ympäristöministeriö (sähköpostilla)

Suomen ympäristökeskus (lausunto ja 2 arviointiselostusta)

Alueelliset ympäristökeskukset (sähköpostilla)